

Mänttä-Vilppulan kaupunki

**MÄNTÄN KESKUSTAN
YLEISSUUNNITELMA
KAUPUNKIKESKUSTAN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN
2005 -PÄIVITYS JA YLEISSUUNNITTELU
15.3.2016**



OHJAUSRYHMÄ

Esa Sirviö	kaupunginjohtaja, Mänttä-Vilppulan kaupunki
Hannu Kemppainen	vs. tekninen johtaja, Mänttä-Vilppulan kaupunki
Sirkka Sortti	kaupunginarkkitehti, Mänttä-Vilppulan kaupunki
Antti Korkka	MW-Kehitys Oy
Kai Lindroos	kaupunginhallituksen edustaja
Alli Mäkinen	kaupunginhallituksen edustaja
Otto Huttunen	Mänttä-Seura ry
Päivi Viherkoski	Gösta Serlachiuksen Taidesäätiö
Pauli Sivonen	Gösta Serlachiuksen Taidesäätiö

SUUNNITTELIJARYHMÄ

Arja Sippola	projektipäällikkö, pääsuunnittelija, arkkitehti SAFA , FCG Arkkitehdit
Taina Tuominen	maisema-arkkitehti MARK, kaupunkikuva ja katuympäristö, FCG Arkkitehdit
Jussi Partanen	arkkitehti SAFA, kaupunkikuva ja katuympäristö, 3D mallinnus, FCG Arkkitehdit
Mari Antere	maisema-arkkitehti MARK, kaupunkikuva ja katuympäristö, FCG arkkitehdit
Jari Elo	ins. (AMK), katu- ja kunnallistekninen suunnittelu, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Tuomas Miettinen	DI, liikenne, opastus, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Saara Aavajoki	DI, liikenne, opastus, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Aki Patama	ins. (AMK), katu- ja kunnallistekninen suunnittelu, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Tiia Tolonen	ins. (AMK), katu- ja kunnallistekninen suunnittelu, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Pekka Raukola	DI, hulevedet, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Mari Pohjola	FM, vuorovaikutus, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Teija Patrikka	arkkitehti SAFA, kaupunkikuva ja katuympäristö, FCG Arkkitehdit
Mari Seppä	arkkitehti, kaupunkikuva ja katuympäristö, FCG Arkkitehdit
Maria Auranen	DI, GIS-analyysit, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Jan Tvrdý	M.Sc, FCG GIS-kysely, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Pertti Kukkonen	kuvanveistäjä, ympäristötaide, Betonipallas Oy
Roope Siirainen	valaistuksen pääsuunnittelu, Valoa Design Oy
Tuula Lepistö	valaistus, Valoa Design Oy
Paulina Blomström	valaistus, Valoa Design Oy
Ari Lehikoinen	ekonomi, kaupallinen konseptointi, Rautemaa Oy

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT

LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

MÄNTÄN IDENTITEETTI—TEOLLISUUS JA TAIDE

KESKUSTAN KEHITYS

SUUNNITELMAN KUVAUS

KESKEISET KEHITTÄMISPERIAATTEET

LIIKENNE

KAUPUNKI TAIDENÄYTTelynÄ

TAIDE: YLEISSUUNNITELMAN SUOSITUKSIA

KALUSTEET

KASVILLISUUS

OSA-ALUEET

KIRKKOTORIN KAUPALLINEN KEHITTÄMINEN

KIRKKOTORIN UUELLEENMÄÄRITTELY

KIRKKOTORIN TOTEUTUS

POHJOISEN TORIN KEHITTÄMINEN

MATKAKESKUS, VALTATIE JA SEPPÄLÄN PUISTOTIE LIITTYMÄ

VALTATIE JA LÄNSI- JA ITÄTORINKADUN LIITTYMÄTYYPPI

VIRTASALMENTIEN VARREN KORTTELI 131

BIO-SÄTEEN KORTTELISTA PIKKUPUISTOKSI

MÄNTY-KORTTELISTA TAIDEKORTTELI

SEPPÄLÄN PUISTOTIE

OPASTUS

HOITO-OHJEET

SUUNNITTELUALUEEN HYDROLOGISET OLOSUHTEET

SUUNNITTELUALUEEN POTENTIAALISET TULVA-ALUEET

LIITTEET

Liite 1 Valaistusraportti

Liite 2: Yleissuunnitelma 1:1000 (A0)

Liite 3: Kirkkotorin suunnitelma 1:500

Liite 4a: Hoitoluokituskartta

Liite 4b: Ohjeita hoidolle ja kunnossapidolle

OHEISAINEISTO

Projektin aikana laadittuja vaihtoehtosuunnitelmia Kirkkotorista

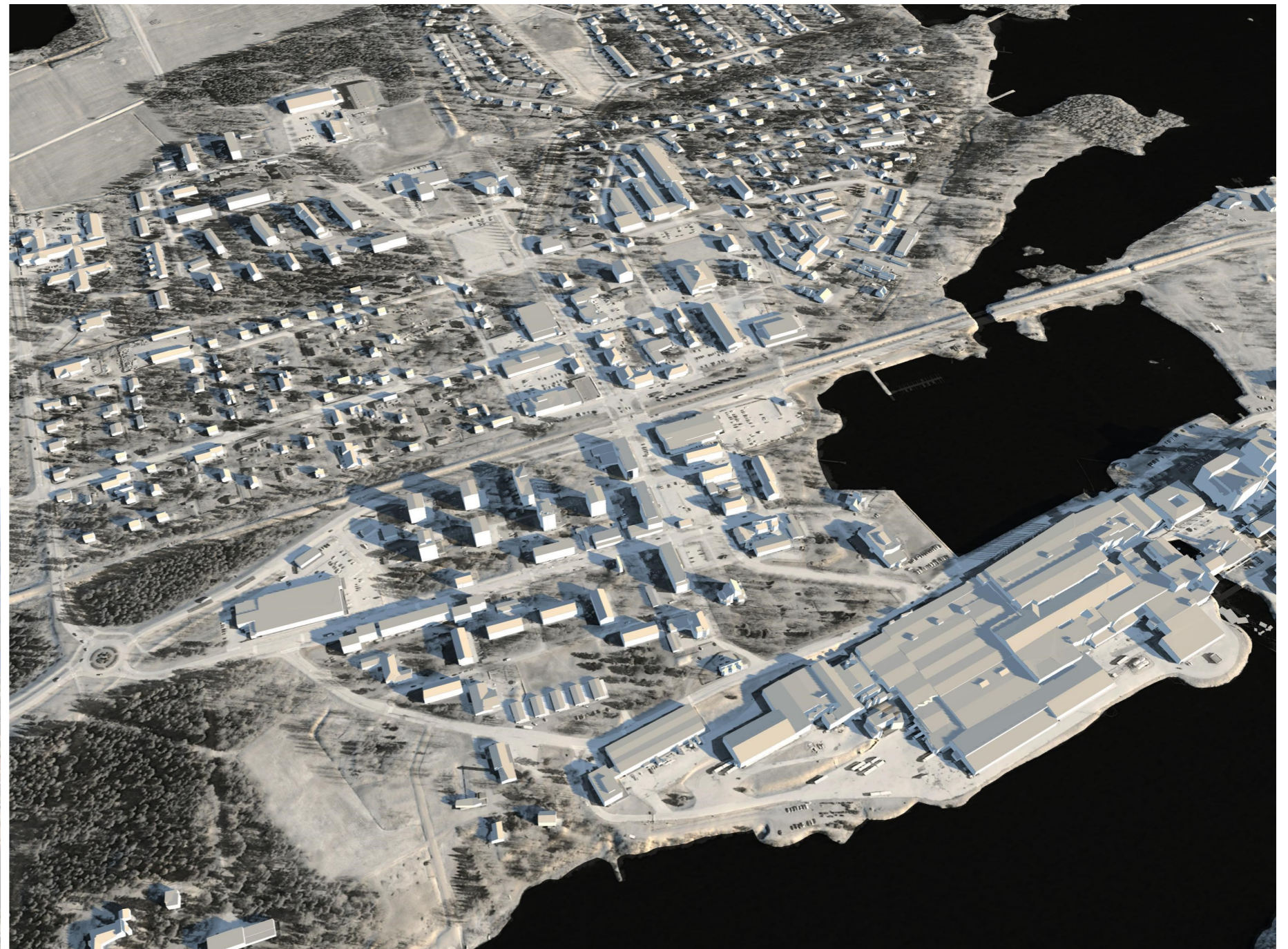


ALKUSANAT

Mänttä-Vilppulan kaupunki kehittää Mäntän keskustaa. Mäntän kaupunkikeskustan kehittämishanke käynnistyi v. 2004 Euroopan yhteisön tuin. 2004–2006 laadittiin sekä fyysinen että toiminnallinen kehittämissuunnitelma. Suunnitelmien kehittämissuosituksia on toteutettu vaiheittain ja osissa.

Nyt käsillä olevassa kehittämisvaiheessa on tarkistettu v. 2005 laadittua keskustan kehittämissuunnitelmaa muuttaen sitä osittain. Tässä keskusta-alueen yleissuunnitelmassa 2016 on tarkennettu suunnittelua ja laadittu Seppälän puistotien parantamisen toteuttamissuunnitelmat.

Keskustan kehittämishanketta viedään kaupungin ohjauksessa eteenpäin ja toimenpiteet toteutetaan vaiheittain vuosien 2016-2020 aikana.



LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Suunnittelutehtävänä on Mänttä-Vilppulan kaupungissa 2004–2005 toteutetun keskustan kehittämissuunnitelman pohjalta laatia tarkistettu yleissuunnitelma ja toteutettavat fyysisen ympäristön suunnitelmat Mäntän keskusta-alueelle. Suunnittelun tavoitteena on keskustan kestävä elinvoimaisuus: kaupan ja palvelujen toiminnallisten edellytysten lisääminen, liikennejärjestelyjen ja kevytliikenteen ratkaisujen toimivuuden parantaminen ja kaupunkikuvan kehittäminen. Hankeen yksilöidympinä tavoitteina on muun muassa:

- korostaa taidekaupunki Mäntän keskustan omaleimaista ja kaupunkikuvallista merkitystä ja historiallista ulottuvuutta
- luoda viihtyisää katutilaa asukkaiden ja kaupunkilaisten käyttöön
- motivoida kiinteistönomistajia entistä paremmin huolehtimaan rakennusten pihojen, aitojen ja jalkakäytävien kunnossapidosta
- houkutella matkailijoita kiinnostavalle kävelyretkelle ainutlaatuisen ympäristöön
- luoda edellytyksiä alueella olemassa oleville ja uusille yrityksille kehittää toimintaansa asiakkaiden käyntimäärien lisääntyessä
- kohottaa Taidekaupunki Mänttä-Vilppulan tunnettavuutta ja kiinnostavuutta matkailukohteena

Työn taustamateriaalina ovat olleet Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelma 2.12.2005 (Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen—Komonen Oy, JWM-Engineering Oy, WSP LT-Konsultit Oy), Taidekaupunki Mänttä -itsessään taideteos—raportti sekä toukokuussa 2015 yrittäjille suunnatun kyselyn tulokset.

Koska vuoden 2005 suunnitelmaa ei ole sellaisenaan haluttu toteuttaa, työn alussa analysoitiin toiminnallista ja esteettistä kehittämistä kaipaavia kohteita.



MÄNTÄN IDENTITEETTI - TEOLLISUUS JA TAIDE

Mäntän historiaa määrittää sen sijainti maisemallisessa ja liikenteellisessä solmukohdassa, jossa koskikannas ylittää vesistön. Alueelta ja lähistöltä on löydetty muinaisjäännöksiä, joista vanhimmat ajoittuvat kivikauteen. 1700-luvulta lähtien lähiseutujen asukkaat perustivat kosken rannoille myllyjä. Teollisuuden Mäntässä sysäsi käyntiin 1860-luvulla valmistunut puuhiomo kosken länsirannalla. Koski onkin Mäntän suurin luonnonvoima ja syy miksi Serlachiuksen yhtiö aikanaan alkoi voimakkaasti kehittää Mäntän yhdyskuntaa. Ilman koskea ei nykymuotoista Mänttää olisi.

Myös Vilppulan kautta kulkevan Tampere-Vaasa rautatien valmistuminen 1880-luvulla vaikutti merkittävästi Mäntän teollistumiseen. Gösta Serlachius metsäyhtiöineen rakennutti 1800- ja 1900-luvun taitteessa kapearaiteisen ratayhteyden Vilppulan asemalta Mänttään. Serlachius oli ostanut Mäntän talon maat kosken itärannalta 1888, mikä mahdollisti alueen kokonaisvaltaisen suunnittelun. Tuotannon ja asukasmäärän kasvaessa kapearaiteinen junarata muutettiin normaaliraiteiseksi ja linjattiin 1920-luvulla nykyiselle sijainnilleen.

Vuorineuvos Serlachius toimi Mäntän tehdasyhdyskunnan keskeisenä muovaajana. Hän oli hyvin kiinnostunut yhdyskuntasuunnittelusta, arkkitehtuurista ja taiteista. Mänttä alkoi muotoutua nykyiseen 1920-30-luvulla. Teollisen yhteiskunnan utopiana pidettiin tuolloin puutarhakaupunki-idea, jolla pyrittiin vähentämään teollisuuden kielteisiä puolia ja korostamaan luonnonläheistä asumista. Mänttää ovat suunnitelleet monet kuuluisat arkkitehdit. 1900-luvun alun Mäntässä vaikuttivat erityisesti Thomén arkkitehtiveljekset. Eliel Saarisen toimisto ja arkkitehti W.G. Palmqvist laativat vuosina 1919-20 suunnitelmaa Mäntän taajaman asuttamiseksi. 1940-luvulla Serlachius kutsui Valkeakoskella työskennelleen nuoren arkkitehdin Heimo Kautosen kaavoittamaan Mänttää.

Gösta Serlachiukselta johtajana seurannut R. Erik Serlachius otti 1950-luvulta kunnan mukaan suunnitteluun. Tehtaan ohjaus maankäytön suunnittelussa oli kuitenkin yhä vahvaa. Vasta 1960-luvulla yhtiö alkoi luopua asuntorakentamisesta ja asuinalueistaan. Mänttää oli tähän asti suunniteltu ja rakennettu pienimittakaavaisesti. 1960- ja 70-luvuilla kauppalan johto hylkäsi pienimittakaavaisuuden, ja keskustaa alettiin kehittää ajan ihanteiden mukaan kaupunkimaisemmaksi. 1970 kaupala palkkasi omaksi arkkitehdikseen Pauli Lehden. Suunnittelu tapahtui kuitenkin edelleen Serlachius-yhtiön kanssa.

Yhtiön vaikutus kunnan maapolitiikkaan alkoi heiketä vasta 1990-luvulla. Asuinalueita ei enää suunniteltu entiseen tapaan sosiaalisesti yhtenäisiksi ja hierarkkiseksi kokonaisuuksiksi. Tehtaan vaikutus ja teollistamisen henki vähenivät. Kehityskulku liittyi ajan yhteiskunnalliseen ja elinkeinojen rakennemuutokseen ja on nähtävissä monilla muillakin suomalaisilla teollisuuspaikkakunnilla. Mäntän väestönkasvu on toteutunut jokseenkin pienempänä kuin mitä 1960-luvulla arvioitiin.

Serlachiuksen teollisuuslaitokset hallitsivat edelleen Mäntän keskustan kaupunkikuvaa. Tehtaat ja niihin liittyvä yhdyskunta ovatkin arvotettu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Vuonna 2009 tehtiin kuntaliitos jossa Mänttä ja Vilppula liitettiin yhdeksi kaupungiksi, Mänttä-Vilppulaksi, jonka hallinnollinen keskus on Mäntässä. Kaupungin identiteettiä kuvaavaksi teemaksi on teollisuuden rinnalle noussut taide, missä Serlachiuksen kattavat taidekokoelmat ovat olleet keskeisessä roolissa. Mänttä-Vilppulassa on arvostetut taidemuseot Gustaf ja Gösta, ja kesäisin kaupungissa järjestetään suosittu kuvataideviikot ja musiikkiviikot.



Asemakartta 1916

Kirkkotori

Asemakartta 1928



KESKUSTAN KEHITYS

1900-luvulle tultaessa kaupan keskittymä oli tiivistynyt nykyisen kirkkotorin tuntumaan ns. Kronholmin mutkaan, jossa kulkureitti myötäili vielä muokkaamatonta Koskelanlammen rannanmuotoa. Paikalle määriteltiin torin ja kirkon paikat jo 1915 Valter Thomén asemakaavassa. 1920- ja 30-luvuilla tehtaan palkanmaksupäivien yhteyteen järjestettiin toripäivät. Torilla sijaitti myös pieni avonainen kauppahalli. Yhtiö osallistui aktiivisesti toritoiminnan ylläpitoon ja asensi torialueelle katuvalot jo 1920-luvulla. Kirkko rakennettiin 1920-luvun lopulla, kun Mänttä oli irtaantunut Vilppulasta omaksi kunnakseen.

1940-luvun lopulla Mäntästä oli tullut kauppala. Torin uudistuminen alkoi 1950-luvulla. Itätorinkadulle nousi laadukkaasti rakennettuja pankkirakennuksia, joiden pääjulkisivut olivat torille päin. Samaan aikaan myös osuusliikkeen toiminta kasvoi. Kauppalan ensimmäinen anniskeluravintola avattiin 1949, ja seuraavan vuosikymmenen aikana osuusliike Mänty laajensi merkittävästi torin laidalla myymälällään ja hotelli-ravintolallaan. 1960-luvulla Itätorinkadun pohjoispäättyyn avasi Sokoksen tavaratalo. 1950-luvulla oli myös rakennettu torilta pohjoiseen suuntaava Seppälän puistotie 1920-luvulla tehtyjen suunnitelmien mukaisesti leveänä, monumentaalisen puistokatuna. Kadun varsille rakentui kaksikerroksisia asuin- ja liikerakennuksia.

1963 toritoiminta siirrettiin kirkkotorilta rautatien ja ratakadun väliselle alueelle ja 1965 edelleen nykyiselle paikalleen kaupungintalon edustalle. Autoistuminen toi hiljentyneelle kirkkotorille pysäköintialueen. Torin laidalla toimi kuitenkin 1970-luvulla vielä päivittäistavarakauppa, erikoisliikkeitä, ravintoloita ja pankkeja. 1980-luvulla pankkitoiminta siirtyi torilta Seppälän puistotielle ja Keskon liikekeskukseen. Osuusliike Männyn toiminta siirtyi niin ikään Seppälän puistotielle. Kaupungintalo monumentaaliakselin pohjoispäässä oli valmistunut 1979 ja kirjasto jo 1969.

1980-luvun jälkeen alkoi kausi jolloin uudisrakennuksia ei Mäntän keskusta juuri rakennettu. Uusin muutoksen aalto alkoi vasta 2000-luvulla, alkaen Kauppakadun länsipään Tokmannin rakennuksesta. Torin laidalla 2000-luvun rakentamista edustaa S-marketin myymälä, jossa pääjulkisivu suuntautuu pois torilta. Marketin alta torilta on purettu Sokoksen tavaratalorakennus torille suuntautuvine sisäänkäynnin suihkulähteineen.



SUUNNITELMAN KUVAUS

KESKEISET KEHITTÄMISPERIAATTEET

Yleissuunnitelmassa esitetyt kehittämistoimenpiteet koskevat koko suunnittelu-
aluetta. Suunnitelman motto on "Mäntän viides taidemuseo".






Etelä- ja pohjoisosan yhdistävä Seppälän puistotie on alueen keskeinen pääkatu,
jonka bulevardimaisuutta jalostetaan. Katupuustoa säilytetään uusien sitä vain
tarvittavin osin kadun reunustoilla.

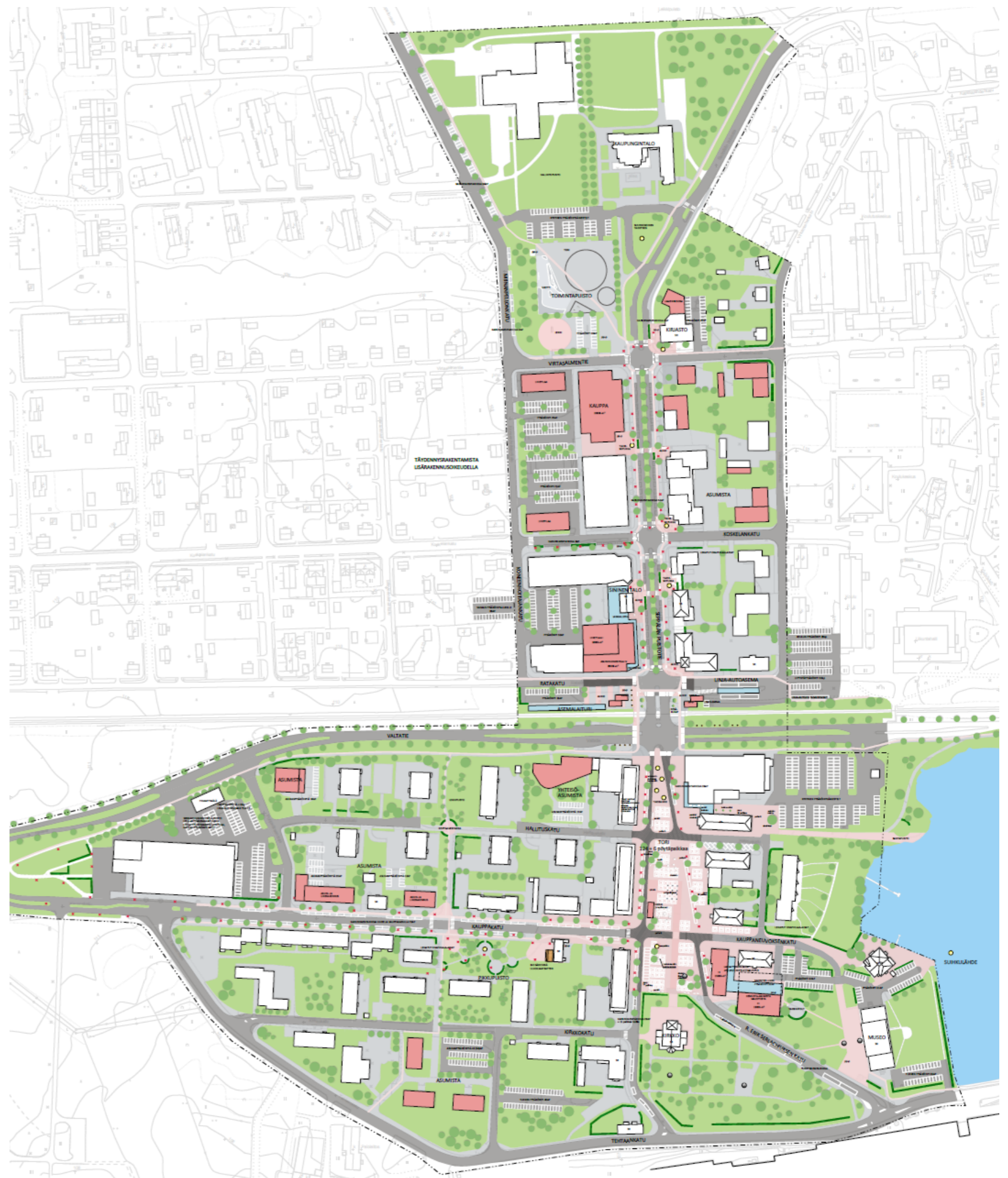
Molemmat torit ovat keskustan toiminnoille ja identiteetille tärkeitä. Suunnitel-
massa niiden toiminnallisuutta kehitetään eri suuntiin. Pohjoisen torin nykyinen
kauppatoritoiminto esitetään siirrettäväksi eteläiselle historialliselle kauppatorille
ja pohjoiselle hallinto-, kulttuuri- ja liikuntatoimintojen lähelle sijoittuvalle laa-
jalle torialueelle ehdotetaan sijoitettavaksi "monitoimipuistoa" erilaisen liikun-
taan ja yleisötapahtumiin soveltuvaa kaupunkitilaa.

Eteläinen Kirkkotori esitetään rakennettavaksi jalankulkua suosivana korkeata-
soisesti toteutettuna liikennemuotojen kannalta yhteiskäyttöalueena, jonka pe-
rusrooli on kaupallinen. Tori myyntipaikkoineen toimii myös osana
"taidenäyttely" kokemusta ja siihen liittyy Mänty-korttelin kehittäminen
"taidekorttelina".

Suunnitelma sisältää uudisrakentamismahdollisuuksien tutkimista. Pohjoisosiin
on osoitettu mahdollisuuksia laajahkoille liikeliloille mutta myös asumiselle. Ra-
takadun ja Seppälän puistotien luoteiskulmaan suunnitelma ehdottaa yhdistettyä
liike-asuintaloa. Eteläosan merkittävin uudisrakentamismahdollisuus on em.
"taidekortteli", mutta myös välittömästi Valtatien eteläpuolelle sijoittuva palvelu-
asuinkortteli toisi toteutuessaan keskustaan uusia asukkaita ja siten lisäisi alu-
een elinvoimaa.

Yleissuunnitelmassa ehdotetaan alueen joukkoliikennepalveluja keskitettäväksi
keskeiselle paikalle ratakadun varteen. Myös henkilöraideliikenteen avaamiseen
on varauduttu. Syntyvä pienimuotoinen matkakeskus sitoo osaltaan keskustan
eri puolia paremmin yhteen.

pp-p	Polkupyöräpaikka	●	Nykyinen pysyvä taideteos
•••••	Tapahtumabanderollit	●	Uusi pysyvä taideteos
	Torimyyntipaikka		Esiintymislava
	Yhteiskäyttötila, pysäköintikäyttöä toripäivien ulkopuolella		Lasikatteinen tila
	Uudisrakennus		Leikattu pensasaita (tyypillisesti orapihlaja)



LIIKENNE

Mäntän keskustan edellinen laaja liikennesuunnitelma laadittiin vuonna 2005 keskustan yleissuunnitelman osana. Tämä selvitys oli pohjana nyt laaditulle yleissuunnitelman päivitykselle.

Liikenteen osalta osa edellisen suunnitelman ratkaisusta edellytti jatkotarkasteluja. Etenkin Valtatien, Seppälän puistotien ja Länsitorin ja Itätorin liittymään esitetty kiertoliittymä edellytti tarkempaa suunnittelua. Toinen tiedossa ollut kohde oli Seppälän puistotien kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen.

Työn aikana Kirkkotorin liikennejärjestelyt nousivat vahvasti esille torin siirron tarkastelun yhteydessä. Kirkon ja valtatie välinen alue tarkasteltiin katutilan käytön ja pysäköinnin osalta. Samassa yhteydessä selvitettiin myös liikenteen keinoja saada Serlachius-museo Gustaf selkeämmin osaksi Mäntän keskustaa. Joukkoliikenteen näkökulmasta merkittävin asia oli uuden matkakeskuksen sijoittaminen Ratakadulle Seppälän puistotien molemmille puolille. Ratakadun Vilppulan puoleiselle alueelle selvitettiin lähijunaliikenteen asemalaituria ja Itäpuolelle tarkasteltiin linja-autoaseman toimintojen sijoittumista.

Pysäköinnin osalta tarkasteltiin Seppälän puistotien ja Kauppakadun pysäköintitarpeita, matkakeskuksen pysäköintiä ja kirkon edustalle siirtyvän torialueen pysäköintitarvetta ja siihen liittyen potentiaaliset pysäköintialueet.

Opastuksen osalta tarkennettiin vuoden 2014 Mänttä-Vilppulan opastusjärjestelmän ratkaisuja niiltä osin kuin yleissuunnitelman tarkistuksen yhteydessä niiden sijoituspaikkoihin tuli pieniä muutoksia. Taidekohteiden opastusta tarkennettiin.

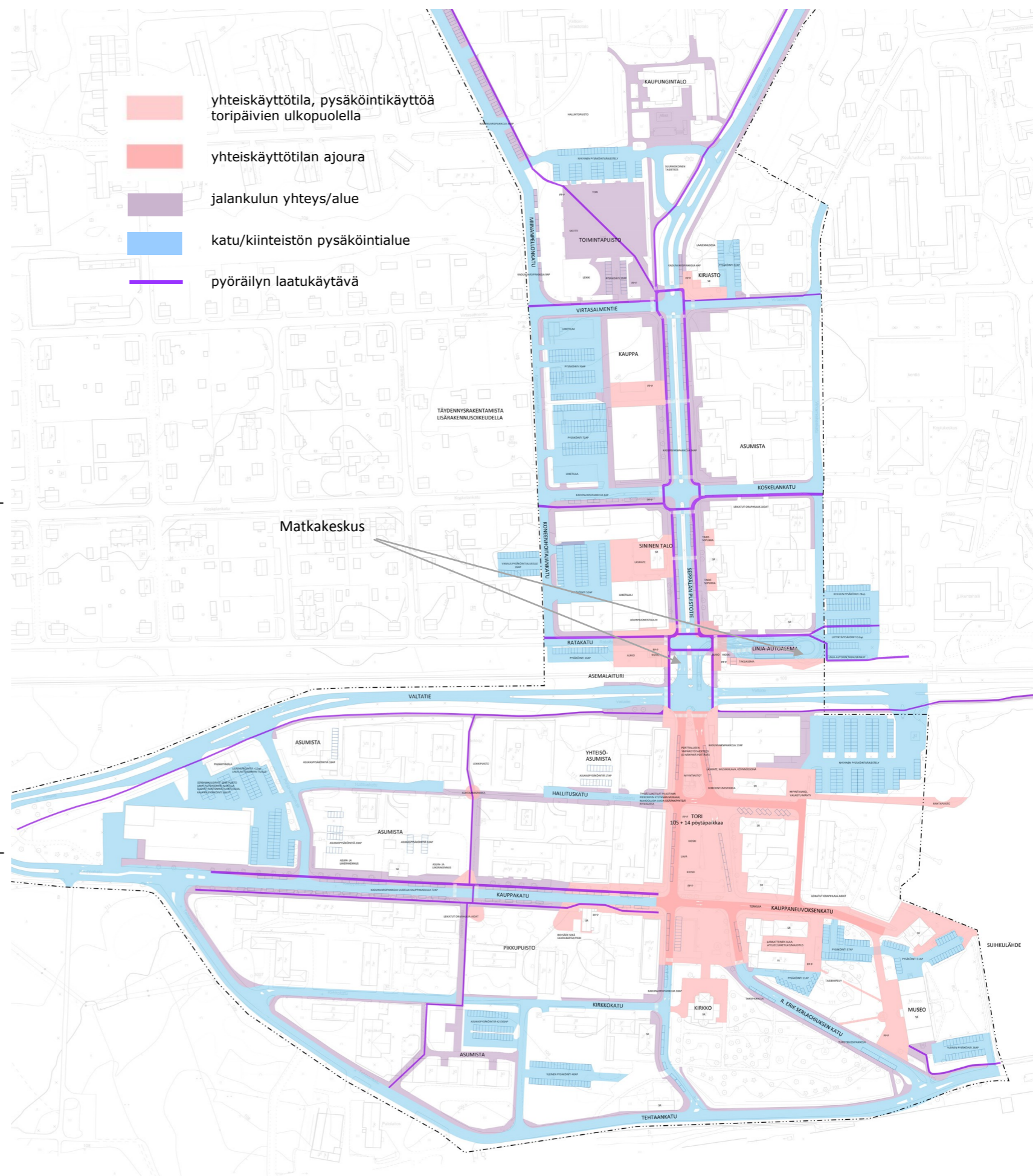
Kirkkotorin ympäristön muuttuvat liikenneratkaisut

Itätorinkatu ja Länsitorin katu ovat yksisuuntaisia Valtatien ja Tehtaankadun välillä. Nykytilanteeseen ei tältä osin tule muutoksia.

Torialueen Pysäköinti muuttuu kadunvarsipysäköinniksi toria reunustavilla kaduilla. Kirkon edustalle jää pysäköintialue. Pyöräpysäköintipaikkoja tulee koko keskustan alueelle sopivin välimatkoin. Telineissä voidaan hyödyntää myös taidekukulmaa.

Itäinen torikatu voidaan ottaa torialueeksi vilkkaina tapahtumapäivinä. Tällöin liikenne ohjataan pohjoisen suuntaan joko Kauppakadun kautta tai Lampilinnantien kautta. Kadun sulkemisesta tiedotetaan Tehtaankadulla esim. näyttötauluilla.

Linja-autot pysäköivät R.Erik Serlachiuksen-kadulla. Sinne sijoittuu myös henkilöauto-pysäköintiä.



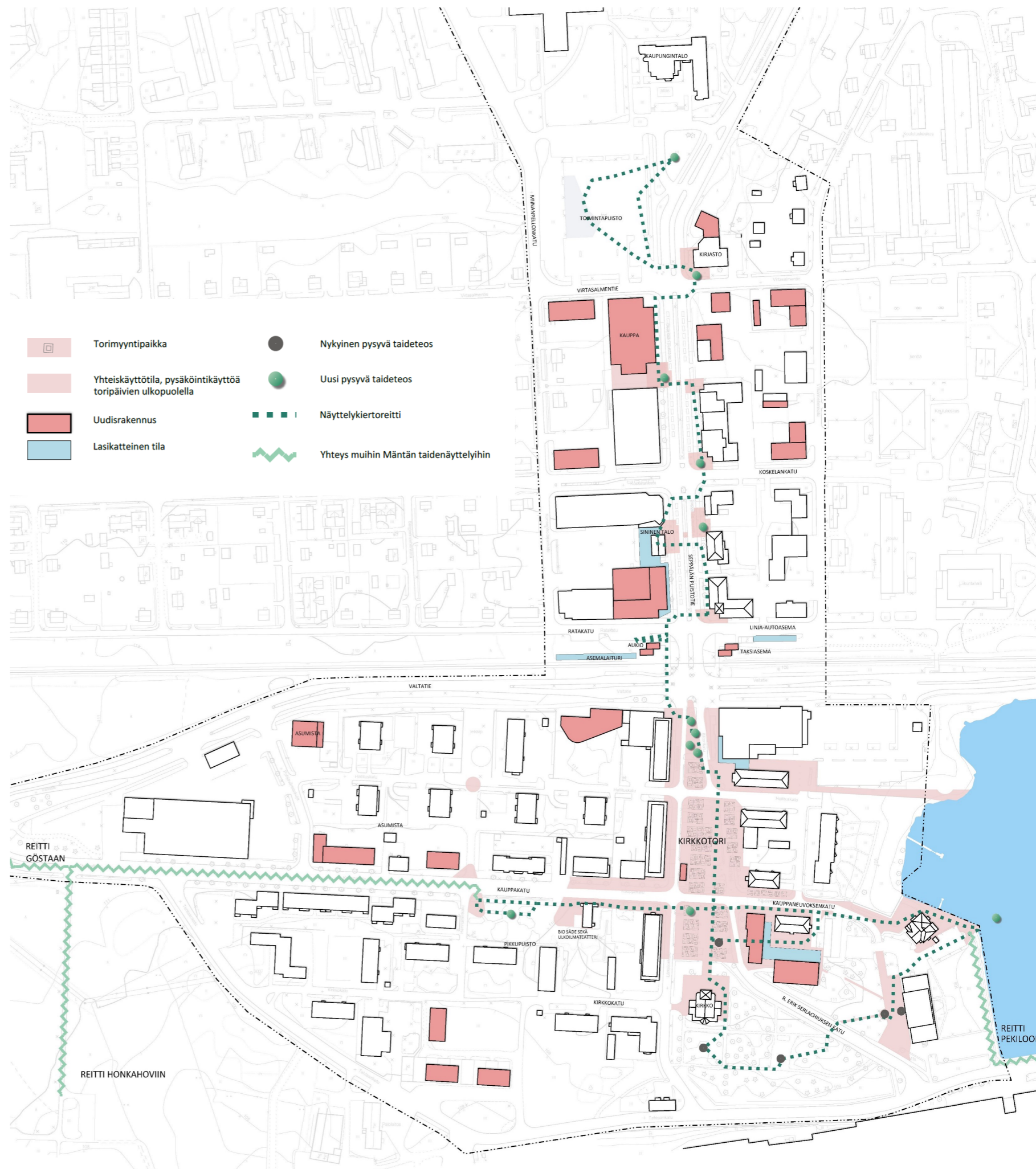
KAUPUNKI TAIDENÄYTTELYNÄ

Mänttä-Vilppulan saavuttama asema taiteen foorumina tarjoaa mahdollisuuden käyttää taidetta myös kaupunkikuvan muokkaajana. Tunnetut taiteilijat lähtevät matalalla kynnyksellä mukaan, mikä helpottaa ja nopeuttaa taiteen hankintaa vahvistaen näin edelleen kaupungin imagoa. Esimerkiksi Kotkan veistospromenadi aloitettiin aivan alusta n. 15 vuotta sitten, ja nyt sen vaikutukset nähdään matkailijoiden kasvussa.

Yleissuunnitelmassa Mäntän keskustasta tulee "viides museo", jonka kiertäminen on taidematkailijalle välttämätöntä. Konseptiin kuuluu näyttelykiertoreitti, jonka varrella on pysyviä ja vaihtuvia teoksia. Reitillä ja teoksilla myös ohjataan ihmisiä eri toimintojen ääreen. Reitti sitoo yhteen korttelit ja kohteet, joihin keskustan yleissuunnitelmassa on osoitettu keskeisiä kehittämistoimenpiteitä.

Taiteen hankintatapoja voi olla monenlaisia riippuen käytettävissä olevista resursseista. Esimerkiksi vuotuisen taidetapahtuman tekijöistä voidaan valita tekijä tai teos valittavaksi ulkotilaan. Valikoituihin paikkoihin osoitetuista toiminnallisista veistoksista voidaan järjestää yleisiä tai kohdennettuja suunnittelu- kilpailuja.

Taidetta ja taiteellista näkökulmaa on suunnitelmassa sovellettu myös maaston muotoilun, kalusteiden, pinnoitteiden, leikki- ja liikunta-alueiden sekä valaistuksen käytössä. Taide voi olla myös väliaikaista, jota varten on suunnitelmassa osoitettu vaihtuvien taideteosten sijoituspaikkoja.



TAIDE: YLEISSUUNNITELMAN SUOSITUKSIA

Seppälän puistotien ja Valtatien liittymässä tulisi olla teos, joka kertoo selkeästi, että Mänttä-Vilppula on taidekaupunki.



Esimerkki Hämeenlinnasta

Kaupungintalon suunta kaipaa vetovoimaista teosta esim. kansainvälisesti tunnetulta tekijältä.

Jaume Plensa



Kirkkotorilla teos voisi muodostaa dialogin Aleksis Kiven patsaan kanssa.



Pekka Kauhanen

Katharina Grosse

Maantien 58-liittymään tulisi toteuttaa voimakas maamerkkimäinen teos.

Seppälän puistotiellä käytetään taiteenomaisia tuotteita tukimuureissa ja penkinomaisissa istuskelualueissa. Jäätelö- ja grillikioskit voisivat myös olla omanlaisesti muotoiltuja "taidekioskeja".

Olemassa olevien rakennusten potentiaalia voidaan hyödyntää; ideaesimerkinä "Sininen talo".



Esim. Katharina Grosse, Varan kaupunki, Ruotsi

Taidetta voidaan käyttää myös esim. skeittipuistorakenteissa.



KALUSTEET

PENKIT

Suunnittelualueelle asennetaan kiinteitä penkkejä ja tuoleja, jotka ovat kestäviä ja helposti huollettavia. Seppälän puistotiellä istuimet sijoitetaan pikku aukioiden varsille. Penkkeinä käytetään Began pelkistettyä mallia nro. 77 730, johon on integroitu valaistus. Kolmella keskeisellä aukiolla käytetään penkkien lisäksi Exteryn Klar Steel -mallin terästuoleja, jotka ovat varustettu selkänojalla ja käsinojalla.

Kirkkotorilla, Bio Säteen puistossa ja muulla yleissuunnittelualueella voidaan käyttää edellä mainittuja penkki- ja tuolimalleja tai vaihtoehtoisesti Nusserin terästä ja puuta yhdistävää Inlina-penkkiä sekä kaarevaa Tulip-penkkiä. Kirkkotori on tulevaisuudessa torielämän keskus ja keskusta-alueen merkittävä kiintopiste. Torin alueelle haetaan erilaisia monipuolisen oleskelun mahdollistavia divaani- ja tuoliryhmiä. Torille levittäytyviin kesäkahviloihin liittyy lisäksi terasseja pöytäryhmineen.

Skeittipuiston alueella käytetään erityisesti nuorisolle suunnattua ODM-penkkimallistoa ruostumattomasta teräksestä.

Kalusteissa käytetään väriä RAL 9007.



Began penkkiin integroitu valaistus
Kuva: Bega



Yksittäistuoli
Kuva: Extery



Tulip-kaaripenkki terästä ja puuta.
Sarjasta löytyy myös suora ja selkänöjällinen penkkimalli Inlina.
Kuva: Elpac



Nuorisopenkit skeittipuiston alueella.
Kuva: Elpac



Divaanit Wienin museoaukiolla
Kuva: www.travelettes.net



Moonstone-oleskelukivi
Kuva: Metalco



Flor-tähtipenkki
Kuva: Escofet

KALUSTEET

ISTUTUSRUUKUT

Torilla, Seppälän puistotiellä ja keskustan muilla keskeisillä alueilla käytetään sopivin paikoin siirrettäviä kesäkukka-astioita. Astioihin istutetaan kevätkaudella erilaisia sipulikukkia sekä kesä- ja syyskaudella kesäkukkia tai perennoja.

TERASSIEN RAJAAMINEN

Liikkeidenharjoittajat voivat rajata kesäterassejaan suurin ruukuin tai siirrettävin köysiäidoin.

PYÖRÄTELINEET

Pyörätelineeksi valitaan pyörän runkolukituksen mahdollistava telinemalli, esimerkiksi Benkertbänken C500 -pyöräteline.

ROSKA-ASTIAT

Roska-astioina käytetään klassista astiamallia, esimerkiksi Lappsetin, CT30, 60, 100 litraisia roska-astioita.

VALAISTUS

Valaistuksesta on erillinen valaistusraportti.



NOLA, Abc-ruukut
Kuva: Nola Industrier Ab



NOLA, Line-Up Barrier Post
Kuva: Nola Industrier Ab



Benkert bänke, C500
Kuva: Benkert Street Furniture Ltd



LAPPSET, CT30/60/100 I -roska-astiat

KASVILLISUUS

PUUT JA PENSASAITAT

Kirkolta kaupungintalolle Länsitorinkatua, Itätorinkatuja ja Seppälän puistotietä pitkin muodostuu vehreä puistokatumainen akseli.

Uuden, istutettavat lehmukset rajaavat kirkkotoria itä- ja länsilaidoilla. Torin keskialueelle istutetaan lisäksi pieniä 2–3 puun ryhmiä aukiotilaa elävöittämään. Olevaa puustoa säilytetään suunnittelualueella mahdollisuuksien mukaan. Kauppakadun nykyiset puustutukset säilyvät ennallaan.

Seppälän puistotien keskikaistalla kasvavat lehmukset säilytetään. Reunoille istutetaan uudet lehmukset pareina pieniä katuaukioita reunustamaan. Kadun vehreä puistokatumainen ilme pyritään säilyttämään nykyisen luonteisena. Reunapuuston uusimisen yhteydessä uusitaan myös puiden kasvualustat. Puut istutetaan nykyistä etäämmälle seinälinjasta, jolloin puille jää enemmän kasvutilaa.

Istutettavien puiden suojauksessa käytettäviä varusteita ovat rungonsuoja, maaritilä (1500x1500), ja tukikehikko. Kaikille katupuille asennetaan lisäksi ilmastusritilät.

Kiinteistöjen rajalla kasvaa monin paikoin leikattuja orapihlaja-aitoja. Samaa teemaa jatketaan myös katualueilla. Seppälän puistotien varrelle istutetaan aukoiden ja ajoväylän rajalle paikoin leikattuja pikkutaikinamarja-aidanteita (*Ribes alpinum* 'Pumilum'). Pensaat leikataan kerran kasvukaudessa. Pensaiden enimmäiskorkeus katualueella on 70cm.



*Puun maaritilä, johon on integroitu valaisin.
Kuva: Hess*



Puun runkosuoja ja vaihtoehtoinen malli maaritilästä ilman integroitua valaisinta. Kuva: Tihveräinen Oy

OSA-ALUEET

KIRKKOTORIN KAUPALLINEN KEHITTÄMINEN

Kirkkotori on keskustan yleissuunnitelmassa eniten muutosta kokeva paikka. Muutoksen taustalla on tarve elävöittää ennen niin merkittävää kaupunkilaisten kohtaamispaikkaa, joka vuosikymmenten saatossa on muuttunut heikosti jäsenyväksi pysäköinti-alueiden hallitsemaksi pihamaaksi. Suunnitelmassa esitetään alueen jäsentämistä kolmeen oman karaktäärisä omaavaan osaan, jotka liittyvät luontevasti toisiinsa. Toritoiminta toivotaan palautettavan kaupungintalon lähistöltä kirkkotorille. Autoliikennettä hidastetaan ja sopeutetaan torin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden ympäristöön. Esteettömyys huomioidaan kulkureitti- en ja pysäköinnin suunnittelussa. Tavoitteena on hyödyntää kirkkotorin nukkua potentiaali elinvoimaisena, elämyksellisenä ihmisten kohtauspaikkana.



OSA-ALUEET

KIRKKOTORIN UUDELLEENMÄÄRITTELY

Taidekolmio – taide ja tiedotus

Torin muoto on vuosikymmenten kuluessa muuttunut 1900-luvun alun suunnitelmien suorakaiteen muotoisesta rajatusta alueesta kolmiomaiseen suuntaan. Yleissuunnitelmassa alueen nykyinen heikosti jäsenytvä mutkittelu on suoristettu tuomaan alueelle selkeälinjaisuutta alkuperäisen suunnitelman hengessä. Kaupunkirakenteellisesti merkittävällä paikalla oleva kolmion kärkiosan teemoiksi on suunnitelmassa määritelty taide ja tiedotus. Kulkuväylien väliin jäävällä pienellä avoimella aukiolla voi olla vaihtuvaa taidetta riippuen Mänttä-Vilppulassa kulloinkin käynnissä olevista taidehankkeista ja näyttelyistä. Tapahtumamainontaa tai muuta kaupungin informaatiota voi sijoittaa valaisinpylväissä oleviin lippuihin, jotka talvella vaihdetaan kausivalaistukseksi.

Keskitori – Toritoiminta ja kohtaaminen

Keskitorin käsittelyssä yleissuunnitelmassa painotetaan alueen käytön joustavuutta. Suunnitelmassa on mahdollistettu toritoiminta myyntipöytineen ja automyynteineen. Myös erilaisille tapahtumille kuten konserteille ja urheilutapahtumille on luotu alueelle paikkoja. Harkitusti sijoitetuilla puilla, kadun kalusteilla ja kioskirakennuksella luodaan torille tunnelmaltaan erilaisia kohtaamistiloja ja paikkoja oleskelulle. Paikkojen suunnittelussa on otettu huomioon ilmansuunnat. Suurten ja veistoksellisten istuinten valinnassa on ollut kriteerinä leikillisuus ja houkuttelevuus. Torin pintaan rakennetaan keskeiselle paikalle suihkulähdealue. Suoraan kadusta pulppuavien vesisuihkujen sarja tuo torille elämyksellisyyttä ja viittauksen Mäntänkosken virtaavaan veteen. Markkinapäivinä Itätorinkadun liikenne voidaan tarvittaessa johtaa Kauppakadun tai Lampilinnantien - Hallituskadun kautta.

Kirkkoaukio – Sakraali ja yhteisöllisyys

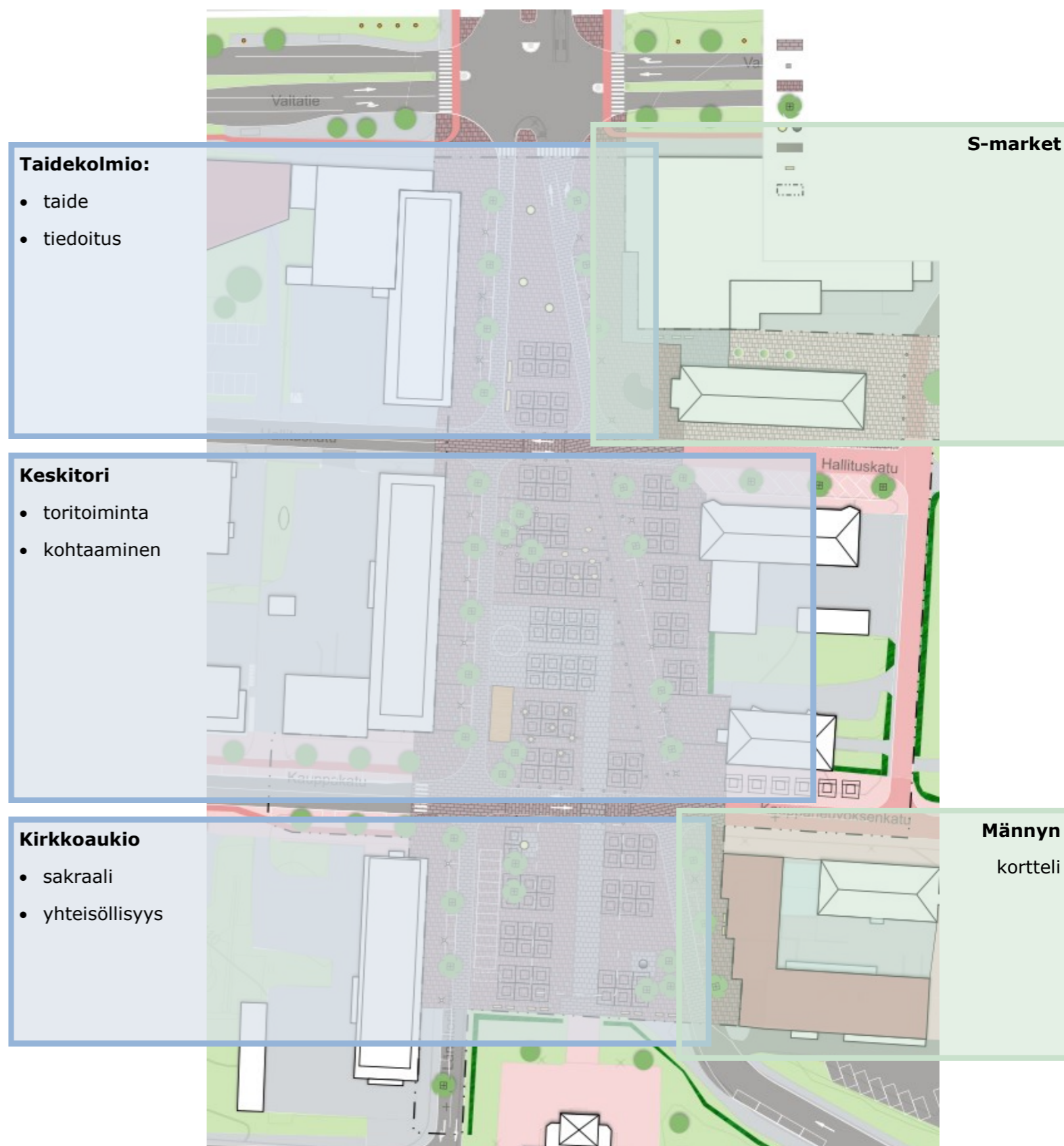
Kirkkoaukion käsittely on avointa ja rauhallista. Arvokkuutta aukiolle tuovat kaksi harkitusti sijoiteltua ja valittua Mäntän historiaan ja identiteettiin liittyvää veistosta, joista toinen, Aleksis Kiven patsas, sijaitsee jo nyt kirkkoaukiolla. Tilan avoimuudella korostetaan kirkkorakennusta. Talvella kirkon edustalle on mahdollista rakentaa pieni luistelukenttä, joka toteutetaan helposti siirrettävällä jäädytettävällä rakenteella. Teko- ja jäähdytetty alue tukee myös jääveistosten tekoa.

S-marketin liittäminen toriin

Viimeisin uusiutuminen torin laidalla on Sokoksen tavaratalon paikalle rakennettu S-marketin liikekiinteistö. Rakennuksen pääjulkisivu ja pysäköintialue suuntautuvat nyt torilta pois päin. Kulkua S-marketin edustalta torille on suunnitelmassa vahvistettu elävöittämällä rakennusten väliin jäävää kulkutilaa esim. lasikatteella tai pergolalla. Sokoksen tavaratalon edustalla sijainneen kohtaamispaikkana toimineen suihkulähteen paikalle suunnitelmassa on osoitettu istuskelupaikka, josta voidaan järjestää yleinen tai kohdennettu suunnittelukilpailu.

Männyn kortteli

Männyn korttelin vanhin rakennus säilytetään, ja muu osa korvataan uudisrakentamisella. Kadunvarsikerrokset avautuvat myymälöineen ja lasitettuine galleria –sisäpihoineen yleisölle mielenkiintoisella tavalla Kirkkotorin ja Gustaf-museon välissä.



OSA-ALUEET

KIRKKOTORIN TOTEUTUS

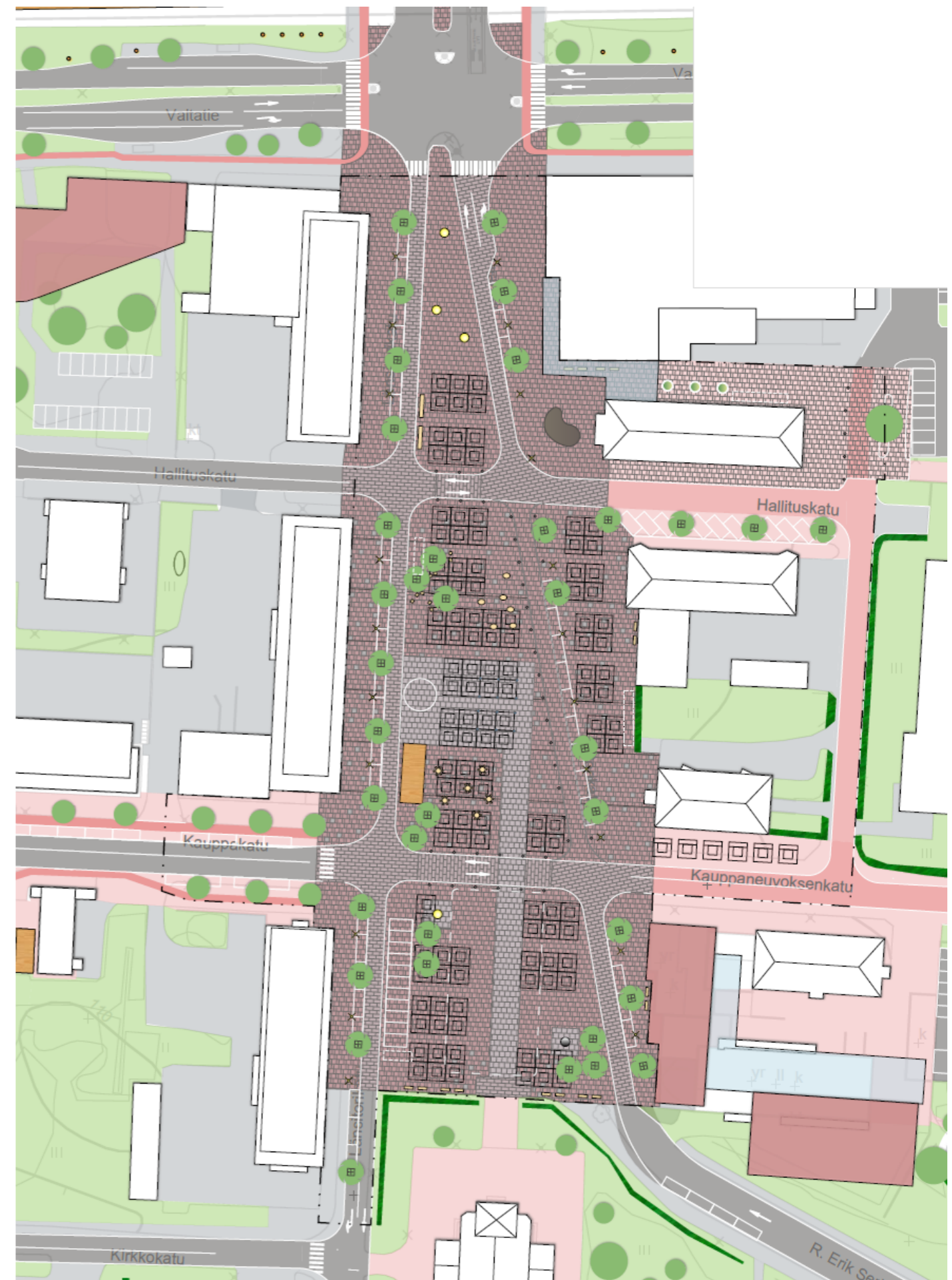
Kirkkotorin keskeinen pintamateriaali on roomalaisella riviladonnalla tehty betonikivilaatoitus. Keskitorin elävyyttä ja dynaamisuutta korostetaan säännöllisin välimatkoin toripintaa jakavin nupukiviraidoin. Lisäksi yksittäisiä betonilaattoja voidaan korvata eri sävyisellä luonnonkivilaatalla. Ajoradat pinnoitetaan kestävyysvaatimuksien vuoksi nupukivillä. Keskitorin suihkulähdealue sekä siltä kirkolle johtava kulkuakseli pinnoitetaan graniittisin luonnonkivilaatoin.

Torimyyntipaikat merkitään aukiolle valokivin tai metallisin merkinastoin. Lisäksi keskitorin nupukiviraidat ohjaavat myyntipaikkojen sijoittelua. Torimyyntipaikkojen sijaintia tarkistetaan vielä toteutussuunnitteluvaiheessa.

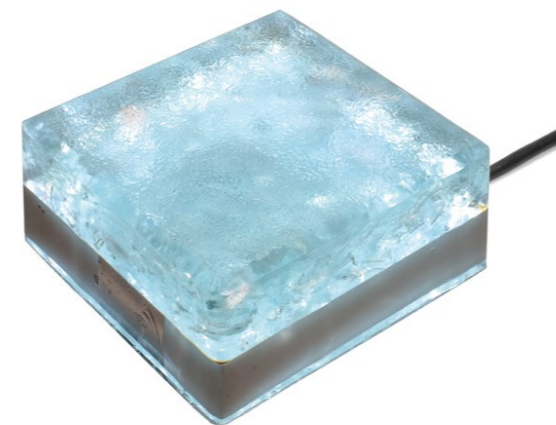
Torilla on 130 torimyyntipaikkaa, joista osa soveltuu myyntiautojen paikoiksi.



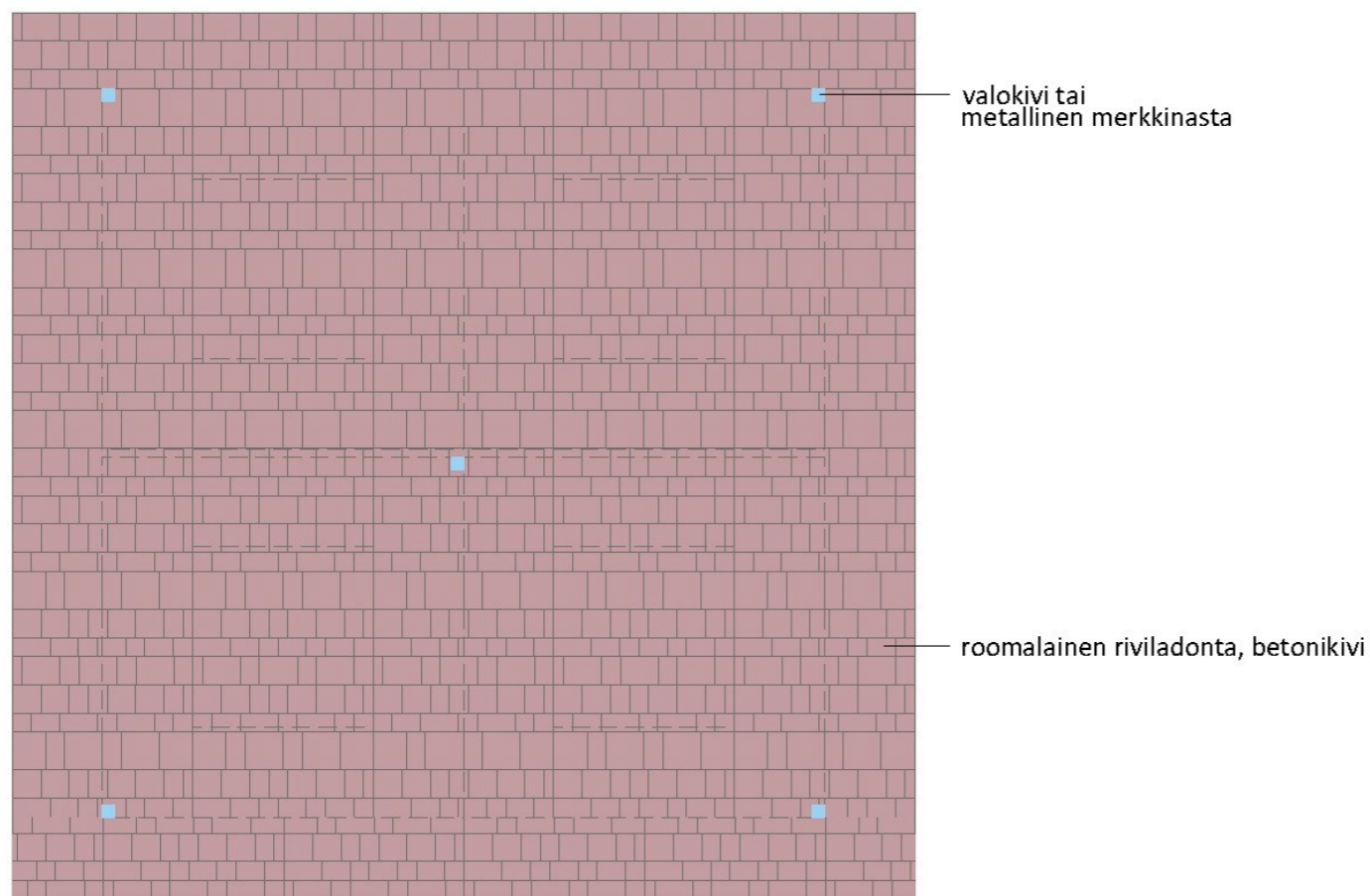
Maasta nousevat vesisuihkut luovat keskitorin alueella tunnelmaa.



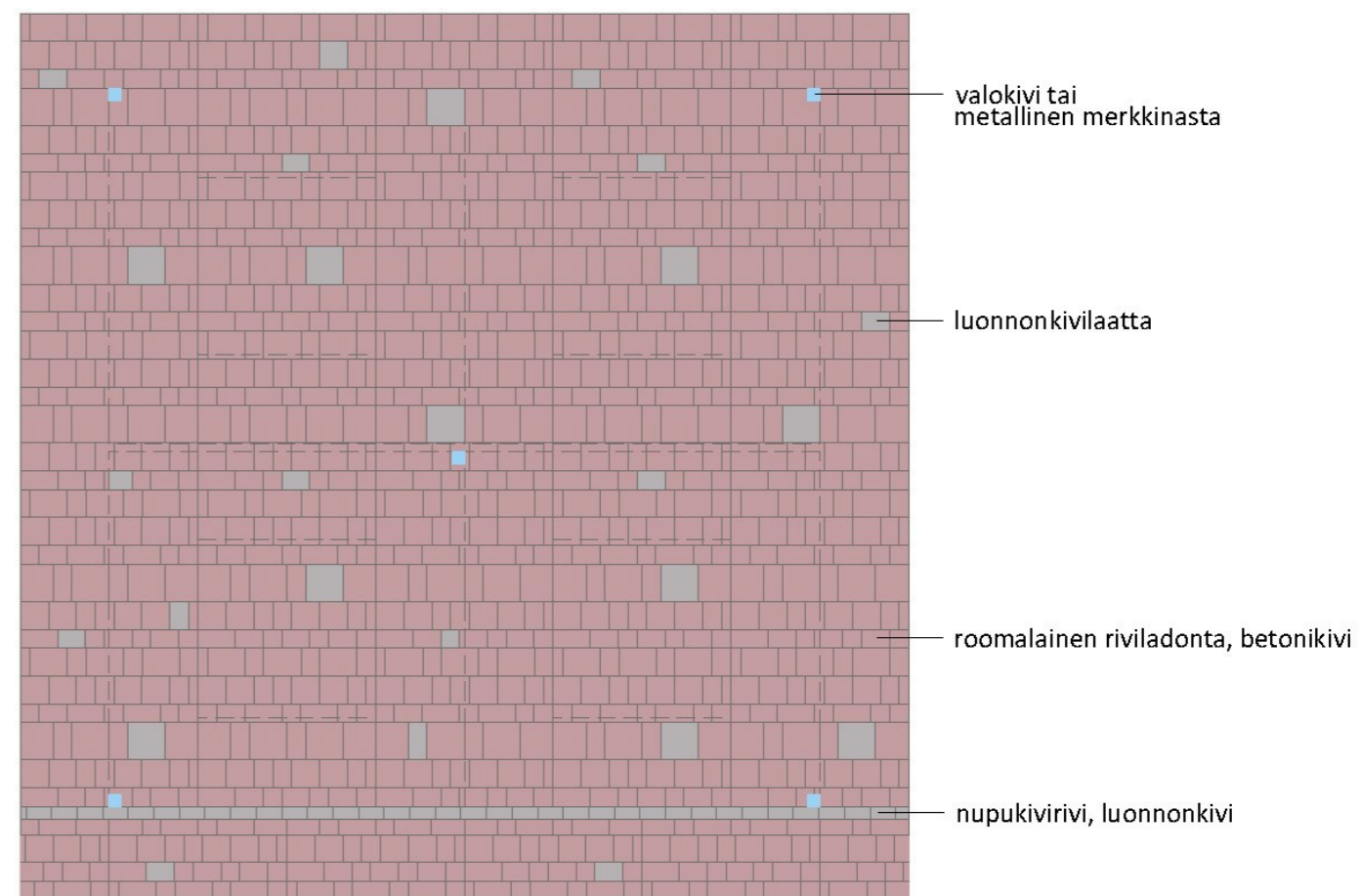
Torimyyntipaikat merkitään torin pohjois- ja eteläpäädyissä hienovaraisesti kierrätyslasista valmistettujen valokivien tai metallisten merkinastojen avulla. Keskitorin alueella kiveyspintaa elävöittävät luonnonkivet. Myyntipaikat merkitään tällä osuudella yhdeltä sivultaan nupukiviraidoin ja nurkista valokivin tai metallisin merkinastoin.



Kierrätyslasista valmistettu LED-valokivi.
Kuva: Rudus Oy



KIVEYSDETALJI
Torikiveys ja torimyyntipaikkojen merkitseminen kirkon edustalla ja taideaukiolla



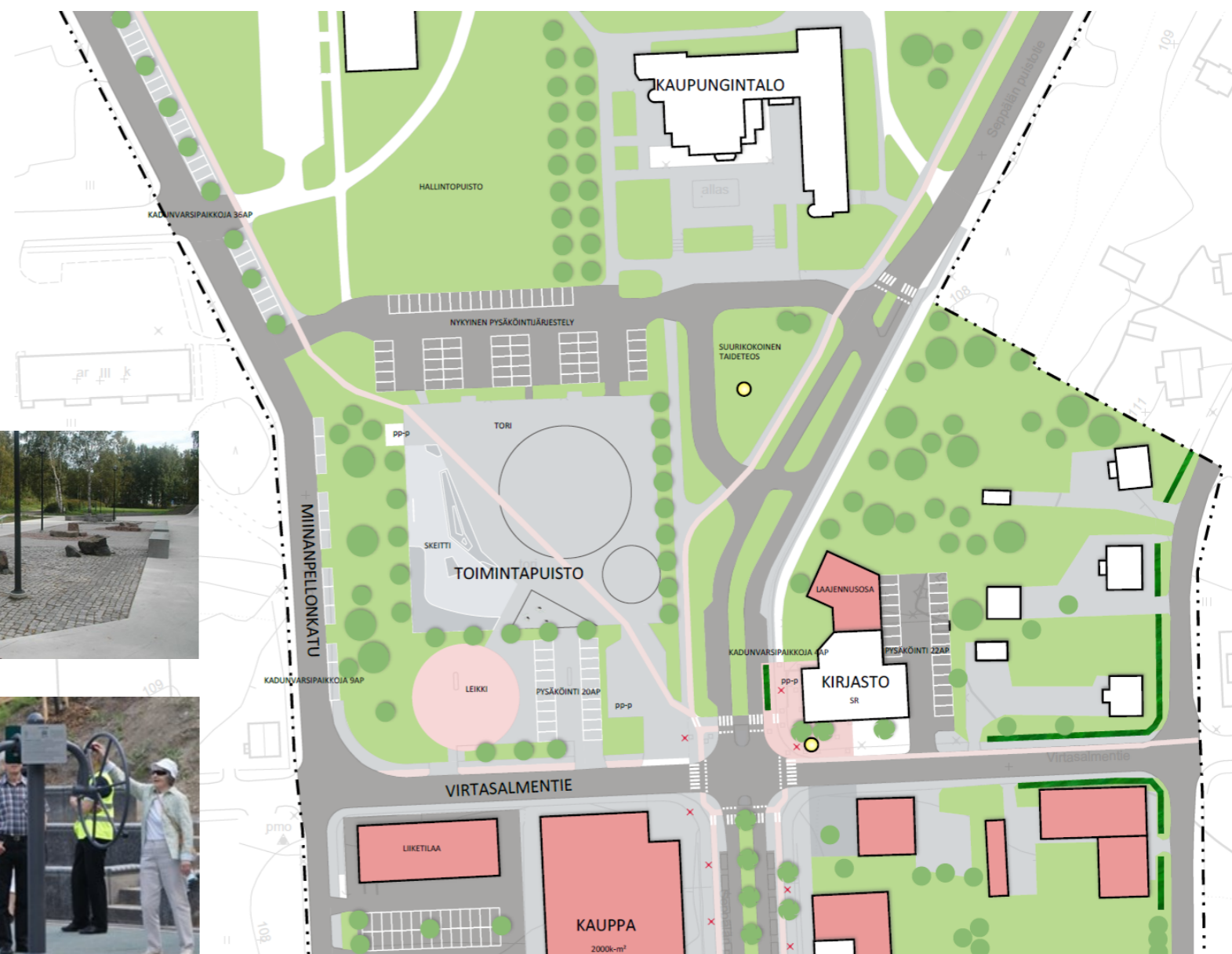
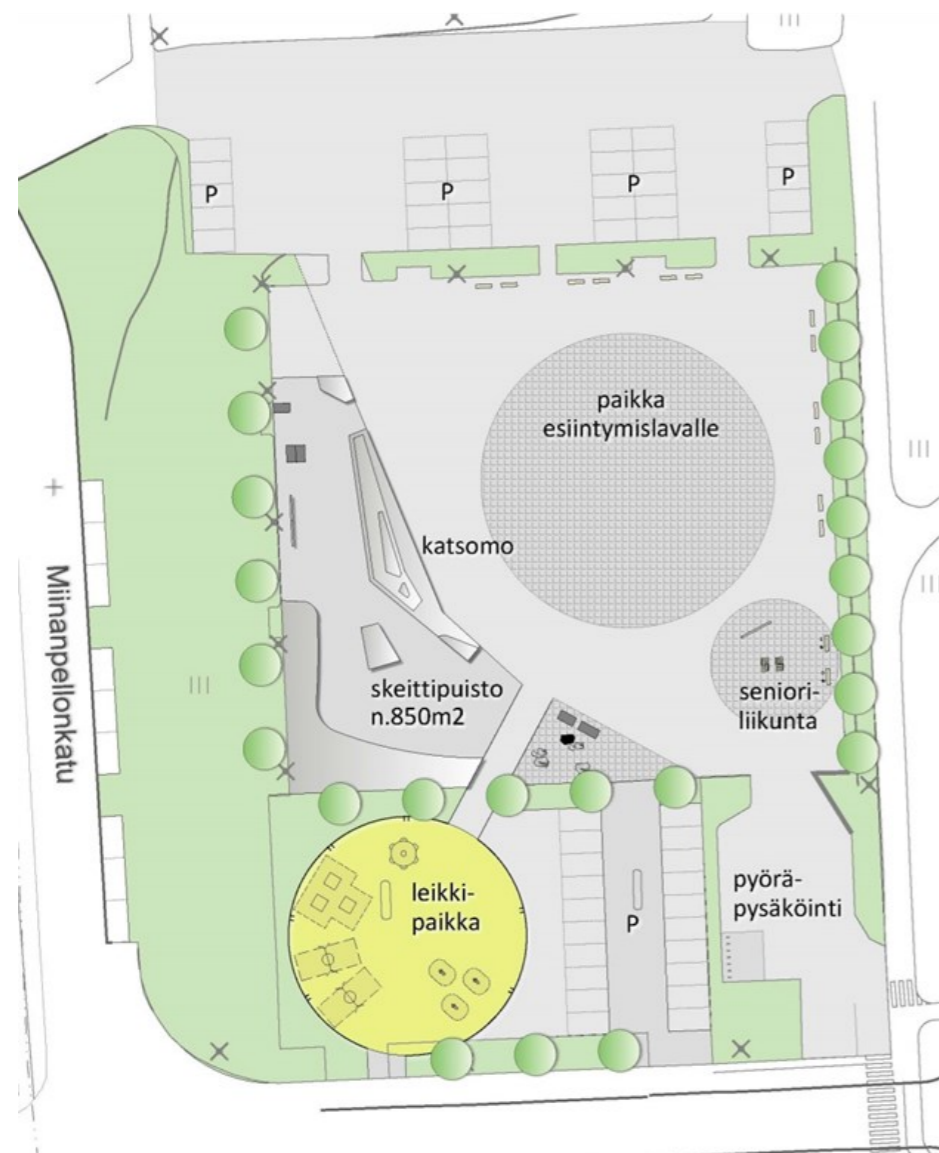
KIVEYSDETALJI
Torikiveys ja torimyyntipaikkojen merkitseminen torin keskialueella

OSA-ALUEET

POHJOISEN TORIN KEHITTÄMINEN

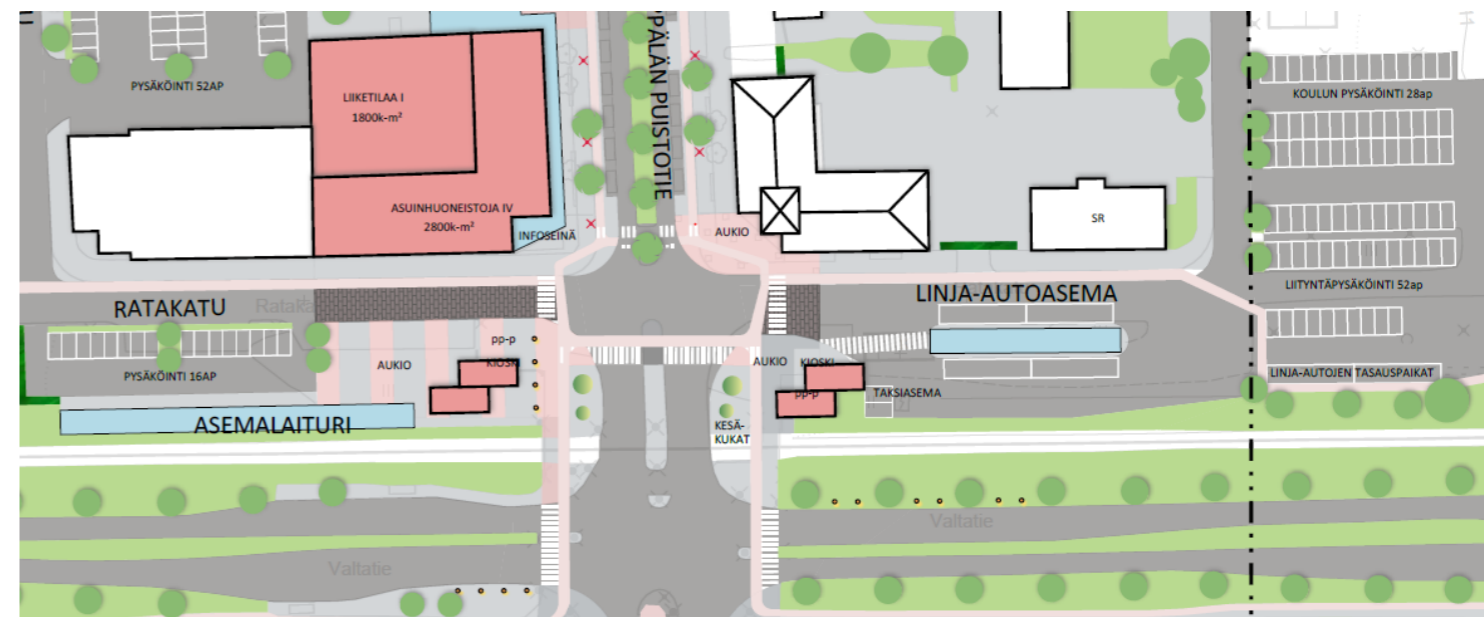
Säännöllisen toiminnan väistyessä pohjoinen tori jatkaa toimintaansa osana liikuntapuistoa sekä suurempien tapahtumien näyttämönä. Monitoimipuisto palvelee eri käyttäjäryhmiä ja on muunneltavissa konserttialueeksi.

Monitoimipuiston alueelle voidaan rakentaa esimerkiksi skeittipuisto, jonka reunaramppi toimii myös katsomona.



OSA-ALUEET

MATKAKESKUS, VALTATIE JA SEPPÄLÄN PUISTOTIEN LIITTYMÄ



Alueen keskeisten liikenneyhteyksien kohtauspisteeseen kehitetään pienimuotoinen eri liikkumis- ja liikennemuodot yhdistävä matkakeskus, saapuvan ja lähtevän liikenteen kohtauspaikka, joka sijainnilaan ja toiminnollaan kuroo umpeen keskustan pohjois- ja eteläosan välistä etäisyyttä ja vähentää Valtatien estevaikutusta.

Alueella varaudutaan henkilöjunaliikenteeseen. Ratakadun yhteyteen esitetään junapysäkkiä, liityntäliikenteen pysäköintiä ja linja-autojen terminaalipysäkkiä. Pienimuotoiseen matkakeskukseen sisältyy myös taksiasema, kioski- ja huoltotilaa sekä polkupyörien pysäköintitilaa.

Alueen laadukkaalla toteuttamisella sekä viestitään taidekaupungin omaleimaisuudesta että parannetaan joukkoliikennematkustajien palvelua ja matkakokemusta. Eri liikennemuotojen käyttämisen tilan selkeällä jäsenöinnillä ja materiaalivalinnoilla parannetaan osaltaan myös liikenneturvallisuutta.

OSA-ALUEET

MATKAKESKUS, VALTATIEN JA SEPPÄLÄN PUISTOTIEN LIITTYMÄ



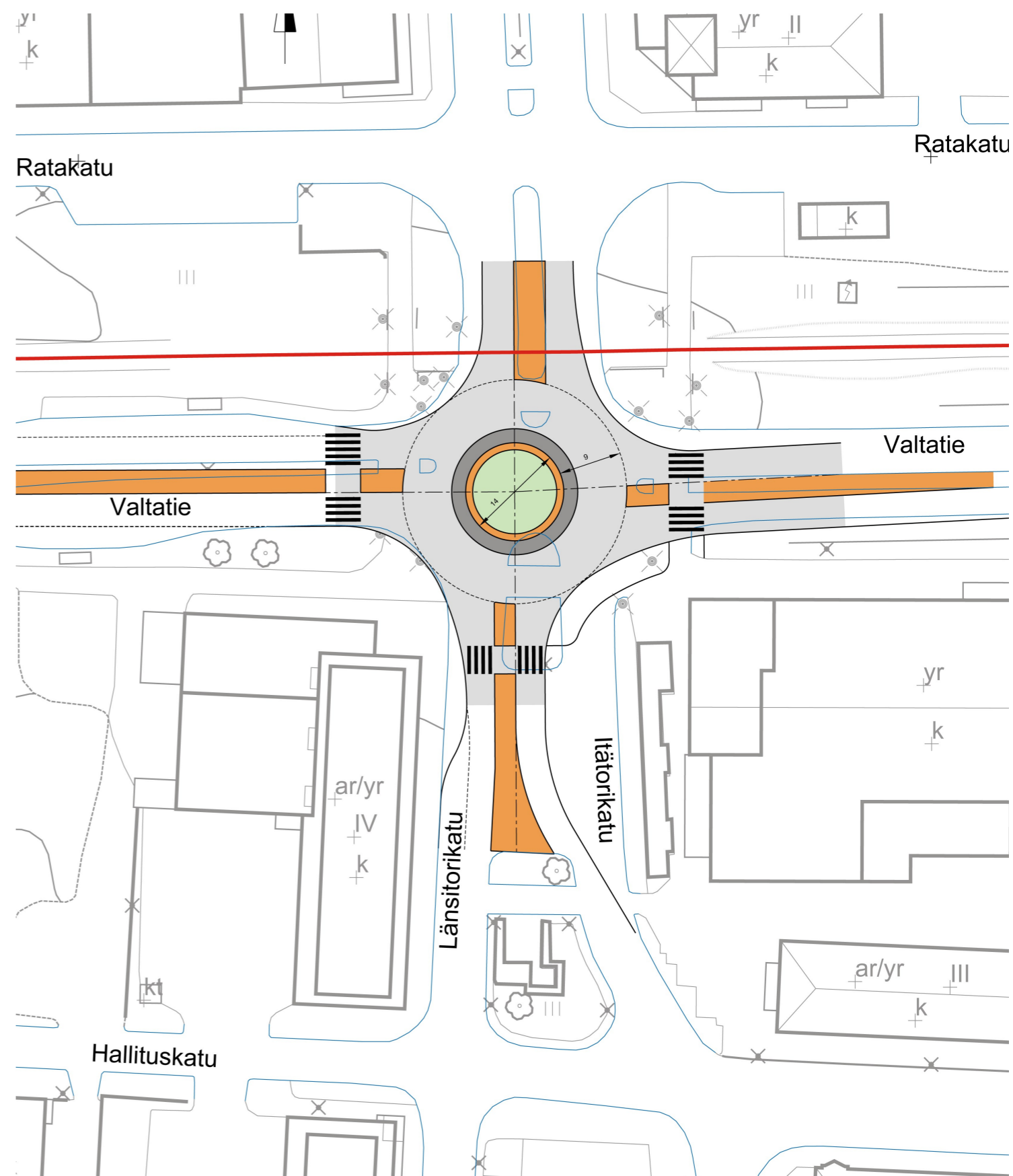
OSA-ALUEET

VALTATIEN JA LÄNSI- JA ITÄTORIKADUN LIITTYMÄTYPPI

Valtatien, Seppälän puistotien ja Länsi- ja Itätorikadun liittymään esitettiin edellisessä yleissuunnitelmassa kiertoliittymää. Kiertoliittymäratkaisua ei kuitenkaan tarkasteltu tarkemmin siinä yhteydessä.

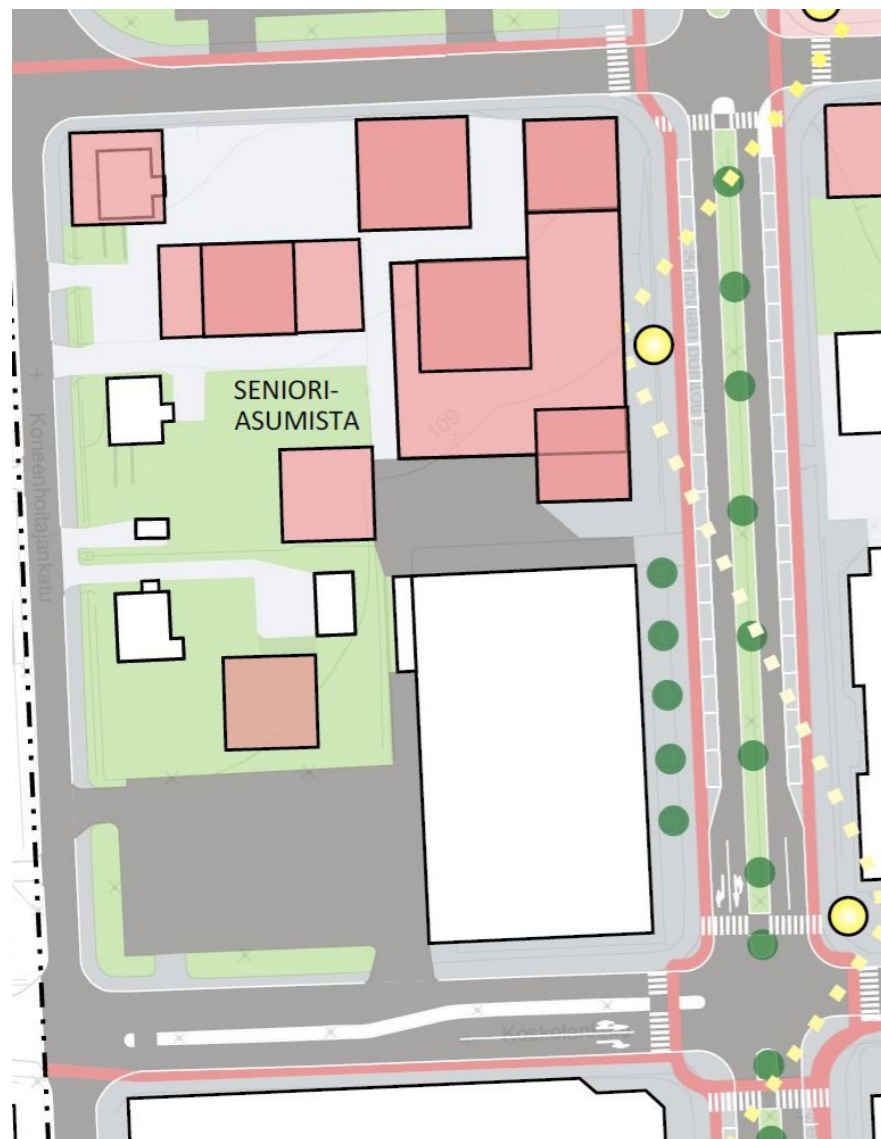
Työssä laadittiin luonnos kiertoliittymästä. Valtatiellä kulkee runsaasti metsäteollisuuden kuljetuksia, joten mitoitussajoneuvona käytettiin 25,25 metrin pituista ajoneuvoyhdistelmää. Kiertoliittymän tilantarve on sujuvan liikenteen takaamiseksi varsin suuri, joten nykyiselle liikennealueelle sovitettu kiertoliittymä tarvitsisi todennäköisesti hieman enemmän tilaa suunnittelun tarkentuessa.

Työn aikana selvisi, että kiertoliittymästä huolimatta radan yhteydessä on oltava turvalaitteet, eli käytännössä nykyinen valo-ohjaus sekä puomit säilyvät. Kävelyn ja pyöräilyn kannalta nykyiset liikennevalot ovat parempi ratkaisu kuin kiertoliittymän yhteydessä olevat suojatiet. Valo-ohjattu tien ylitys on turvallisempi kuin kiertoliittymän yhteydessä oleva valo-ohjaamaton suojatie. Kiertoliittymävaihtoehdosta luovuttiin sekä kustannus- että liikenneturvallisuuksista. Nykyinen valo-ohjaus on varsin moderni, joten se on toimiva ratkaisu myös tulevaisuudessa.

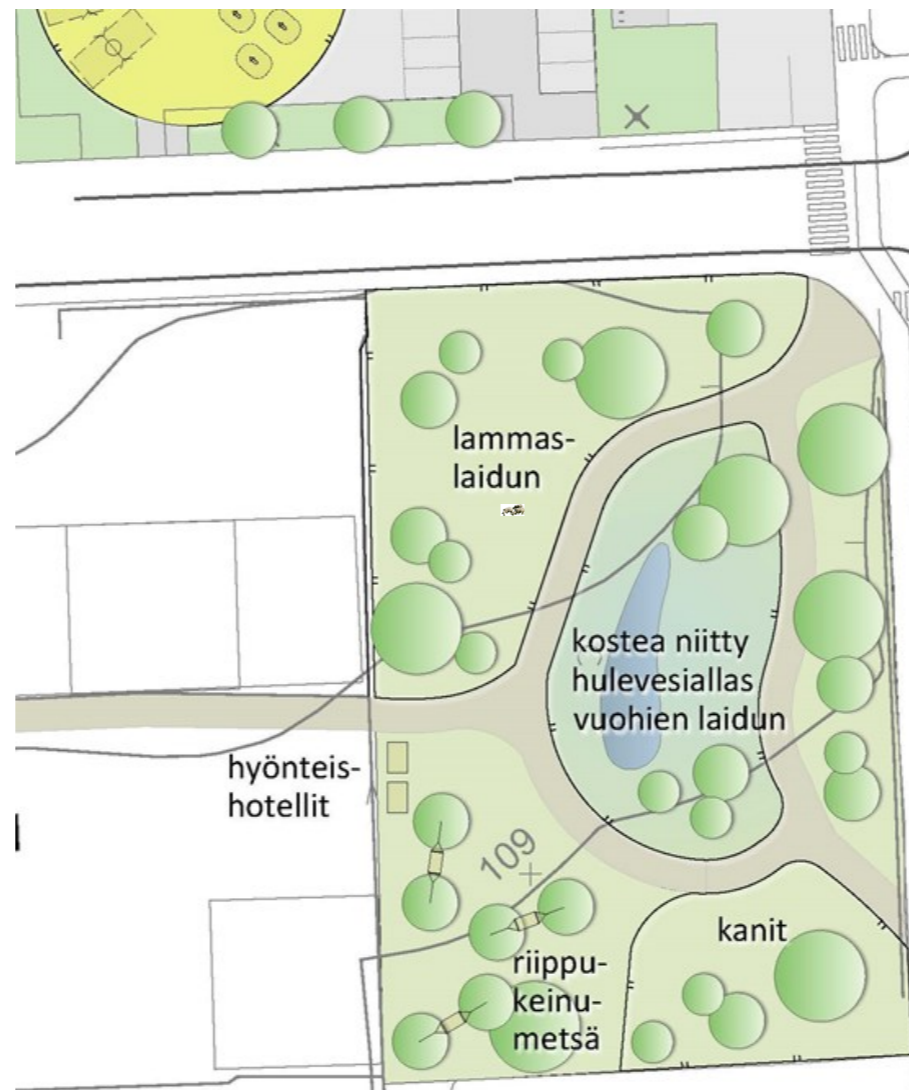


VIRTASALMENTIEN VARREN KORTTELI 131

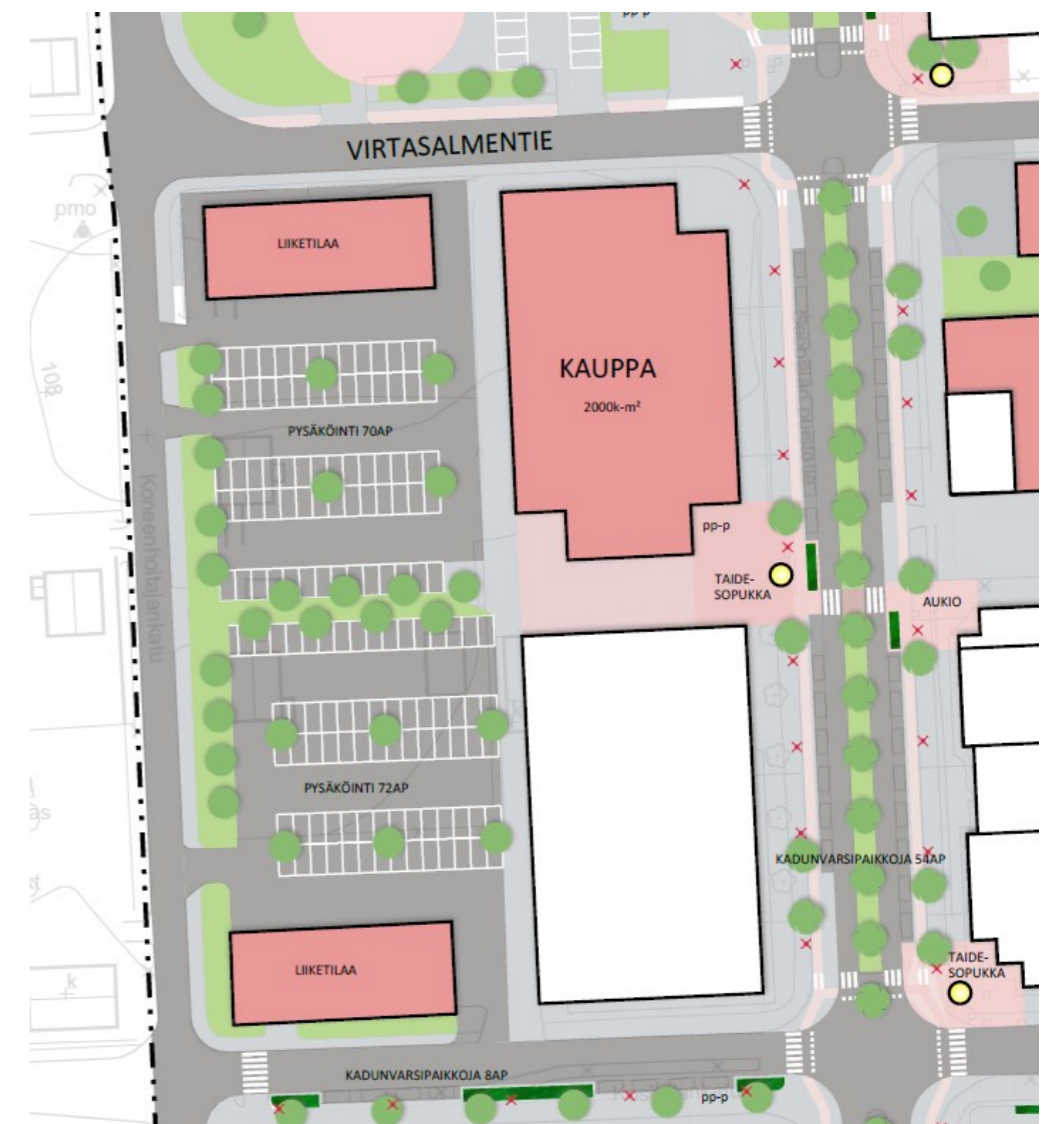
Korttelin 131 pohjoisosaan tutkittiin useampaa vaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa alueelle esitettiin asuinpainotteista uudisrakentamista esimerkiksi "senioripuisto"-konseptilla. Rakennusten katutasoon olisi mahdollista sijoittaa liiketilaa.



Korttelin 131 rakentamiseen voi kulua pitkä aika. Alueelle hahmoteltiin myös väliaikaiskäyttöä esimerkiksi puistomaisen kotieläinpiha-aiheen ympärille.



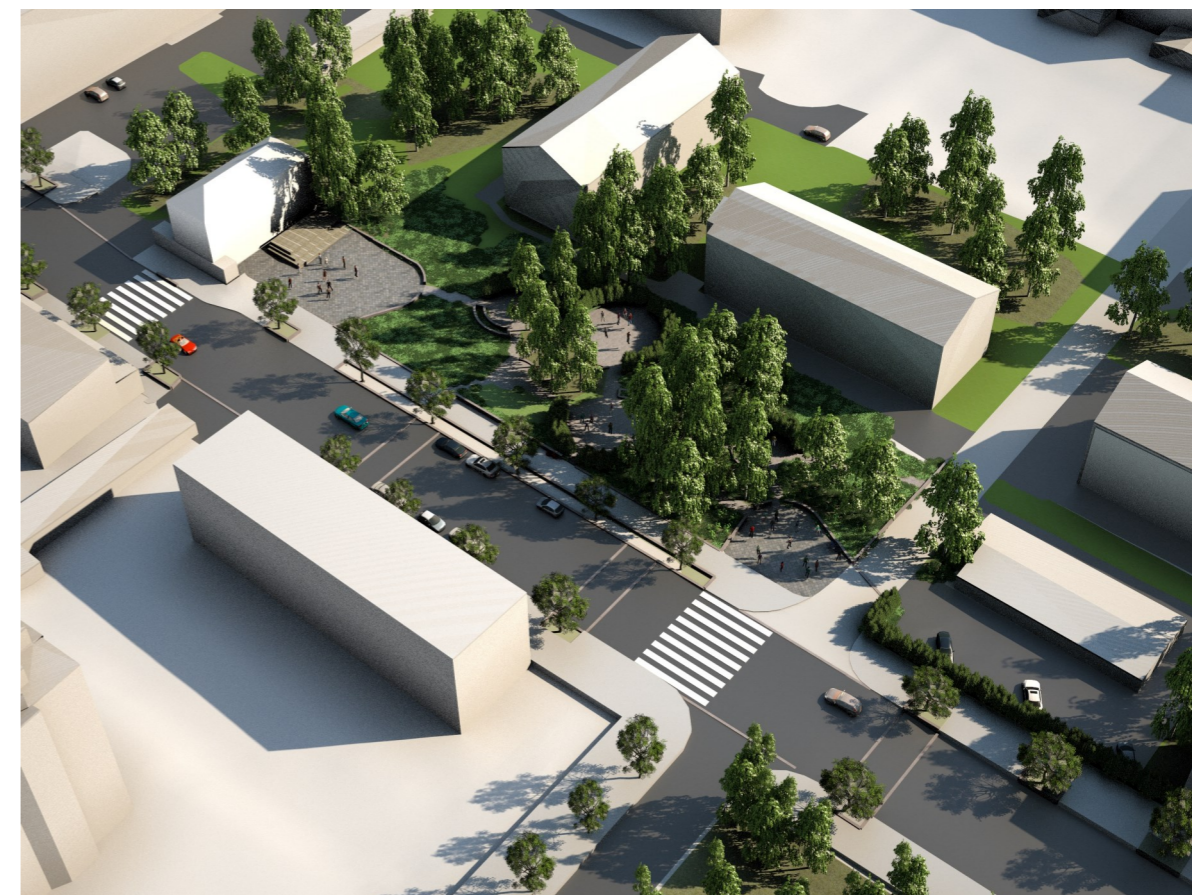
Varsinaisena ratkaisuna yleissuunnitelmassa esitetään kortteeliin 131 liiketilaa.



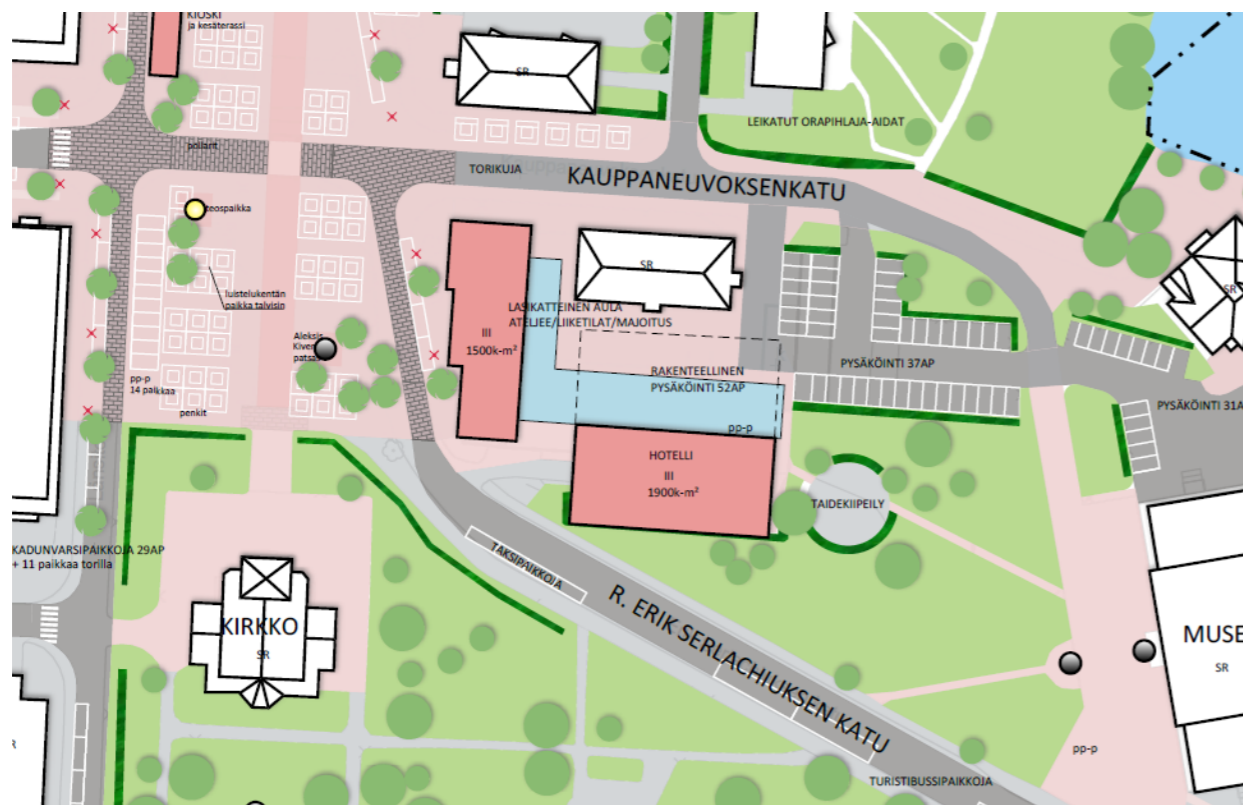
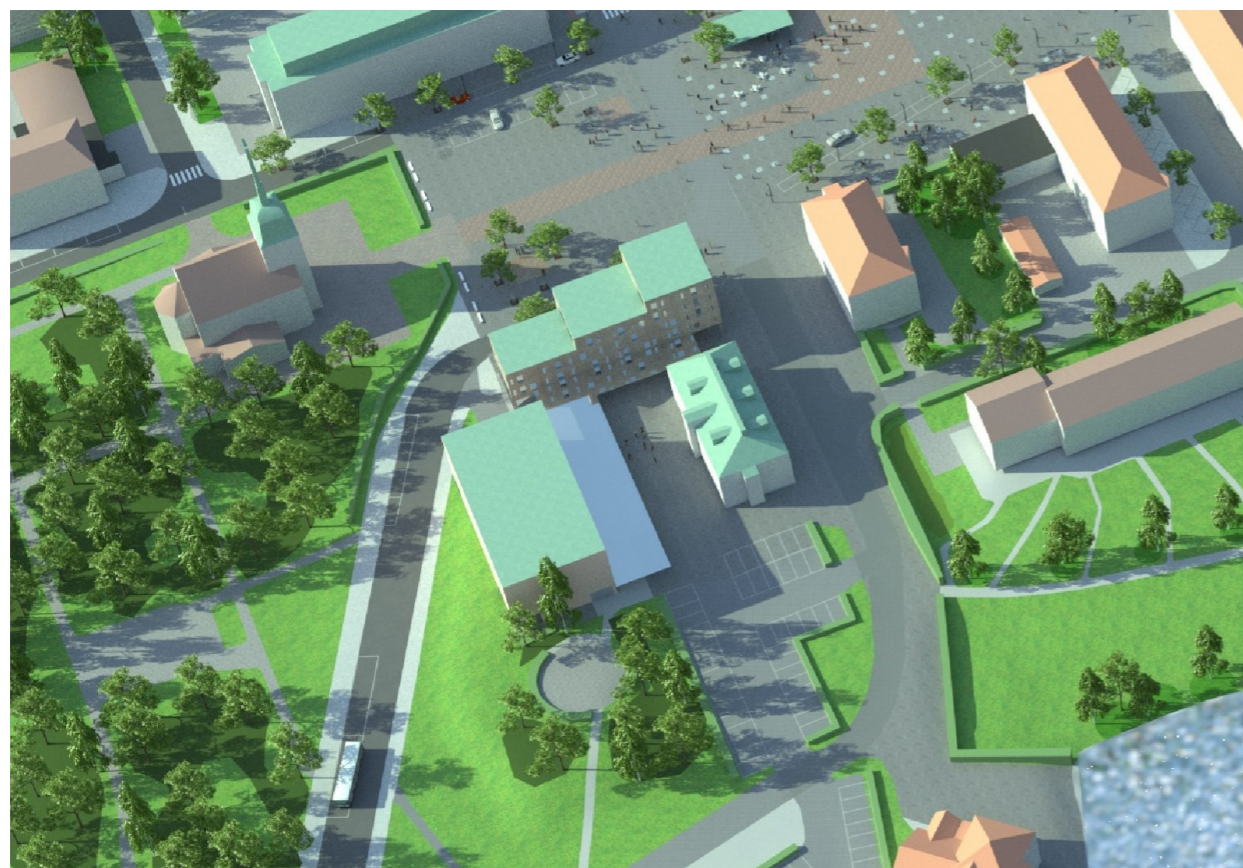
BIO SÄTEEN KORTTELISTA PIKKUPIUSTOKSI

Bio Säde on Mäntän keskustan vanhimpia rakennuksia ja sijaitsee keskeisellä paikalla Kauppakadun alkupäässä, osittain katualueella. Puurakenteinen teatterirakennus edustaa 1920-luvun klassistista arkkitehtuuria. Rakennusta on korjattu 1940-luvulla ja uudestaan 1980-luvulla. Rakennus rajaa komeasti katutilaa. Elokuvateatterin toiminta siirtyi vuonna 2012 Mäntän seudun koulutuskeskuksen Mäntäsaliin.

Entisen elokuvateatterin kortteliin esitetään yleissuunnitelmassa pientä kaupunkipuistoa ja rakennuksen puistonpuoleiselle edustalle pientä esiintymislavaa/ -tasannetta. Puistossa voidaan järjestää pieni- muotoisia taidetapahtumia, kuten nukketheateri- ja konserttiesityksiä musiikkifestivaalienkin yhteydessä. Paikallisen musiikkiopiston opiskelijat ovat hyvä resurssi puisto- ja katukonserttien järjestelyssä. Pyöreillä puistoaukioiden voidaan sijoittaa pienimuotoisesti laisten ja senioreiden leikki- ja kuntoiluvälineitä sekä tietenkin taidetta.



MÄNTY-KORTTELISTA TAIDEKORTTELI



Osuusliike Männyllä oli torin laidalla kirkon läheisyydessä myymälöitä ja hotelli-ravintola vielä 1980-luvulle asti, jolloin toiminta siirtyi vallitsevan trendin mukaan Seppälän puistotielle.

Mänty-kortteli tulisi saada kytkeytymään paremmin Kirkkotorille. Suunnitelmassa kehitetään Mänty-kortteliä ja museo Gustafia enemmän kokonaisuutena. Mäntykorttelista voisi kehittää matalan kynnyksen toimintakeskuksen, jossa olisi liiketilaa, taiteilijoiden työ- ja majoitustilaa ja muuta majoitustilaa (hotellihuoneita). Ajatuksen esikuvana on Helsingin Ruoholahden entinen kaapelitehdas, jonne sittemmin on sijoitettu monenlaisia taidetoimintoja. Myös asuntojen sijoittaminen kortteliin on mahdollista.

Männyn korttelin vanhin rakennus säilytetään ja muu osa korvataan uudisrakentamisella. Rakennuskorkeutena uudisrakennuksessa 3– 5 kerrosta. Kadunvarsikerrokset avautuvat myymälöineen ja lasitetuine galleriasäpihoineen yleisölle mielenkiintoisella tavalla Kirkkotorin ja Gustaf-museon välissä. Lasikatetusta sisäpihasta saadaan näkymät kirkolle. Korttelin vanhalle rakennukselle annetaan tilaa näkyä kaupunkikuvassa.

SEPPÄLÄN PUISTOTIE

Seppälän puistotielle on laadittu yleissuunnitelma katualueen tilankäytöstä. Nykyinen tilankäyttö on suunniteltu autoliikenteen näkökulmasta ja on kadun liikennemääriin nähden reilusti ylimitoitettu. Seppälän puistotietä on parannettu sekä liikenteen että viihtyisyyden näkökulmista. Liikenteen osalta kadun yleisilme säilyy nykyisellään, mutta molempien suuntien toinen ajokaista muutetaan selkeämmin pysäköintitilaksi.

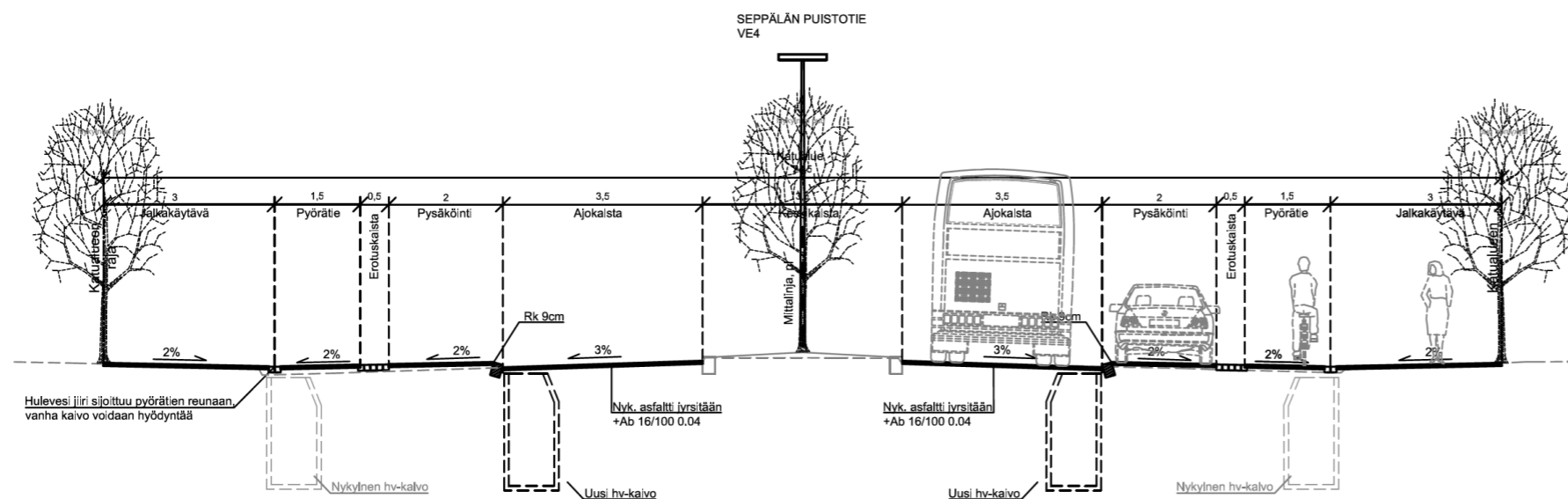
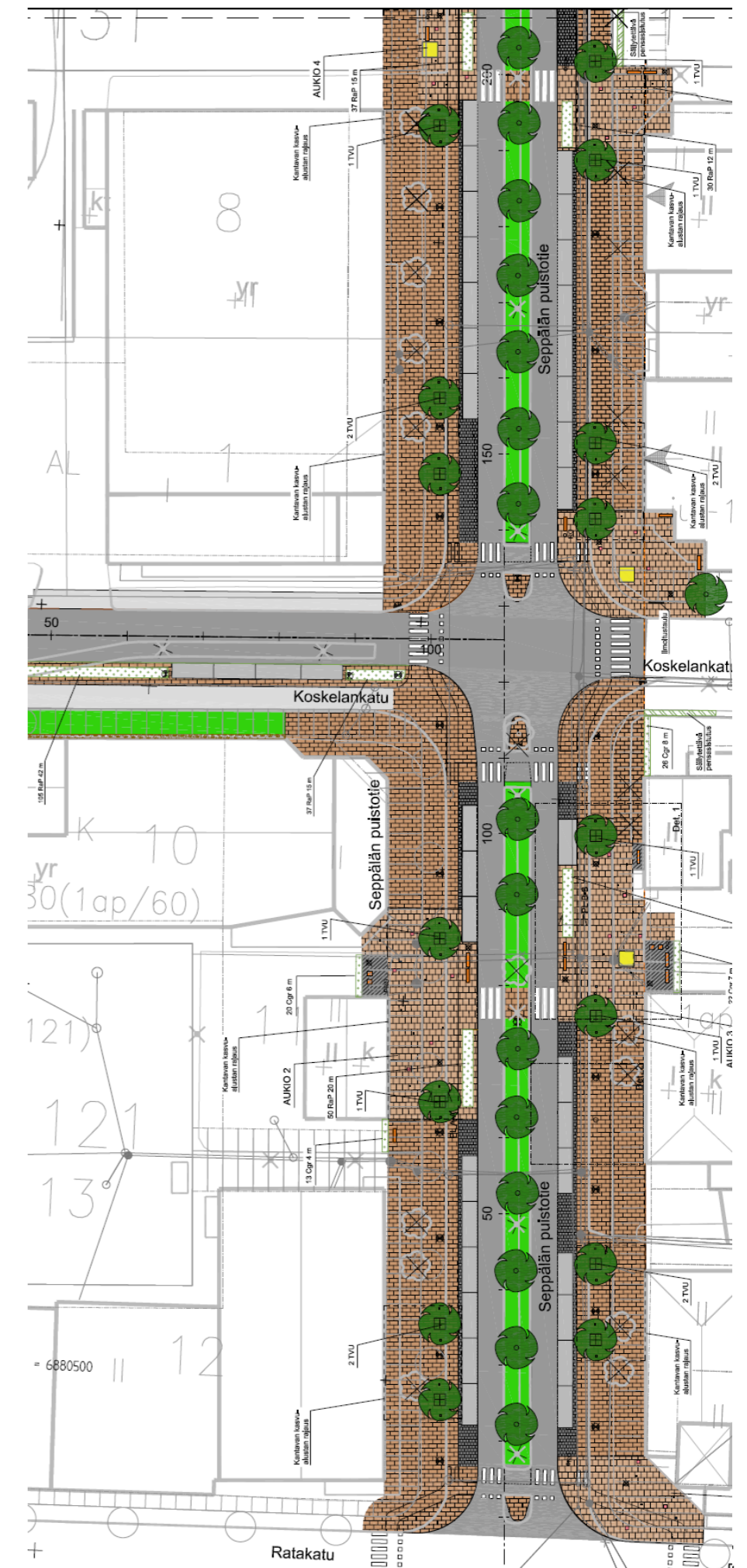
Kävelyn ja pyöräilyn osalta liikennemuodot erotetaan toisistaan. Kadulle tulee leveä jalkakäytävä ja pyöräkaista. Kadun estevaikutusta vähennetään uusilla suo-jateilla. Liittyvien katujen kanavointi poistetaan. Kanavoinneille ei ole tarvetta liikenteen toimivuuden tai sujuvuuden kannalta. Sivukaduilla kanavoinnin nykyisin viemä tila hyödynnettiin osin uusina pysäköintipaikkoina.

Kadun varrelle on suunniteltu pieniä taidesopukoita, intiimejä ja yllättäviä paikkoja taiteen kohtaamiseen, liikenneturvallisuutta heikentämättä.

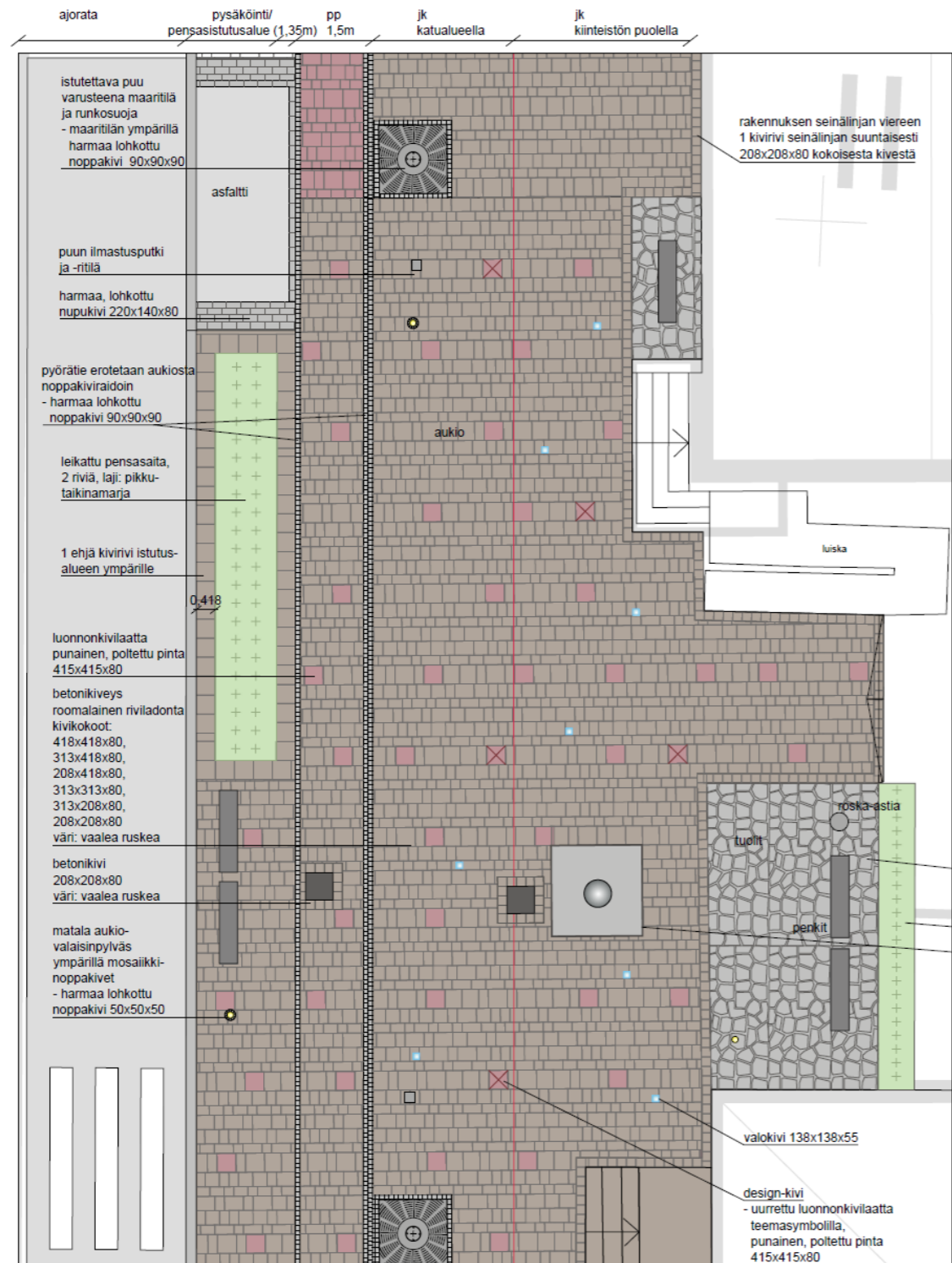
Yleissuunnitelman ratkaisujen hyväksymisen jälkeen Seppälän puistotielle laadittiin katu- ja rakennussuunnitelmat.



Seppälän puistotien varrelle muodostuu aukiomaisia tiloja, jotka rajataan pensasaidoin. Aukion yhteyteen istutetaan myös puita. Näyttelykierto-taidepolku johdattaa kulkijan aukoiden taideteosten äärelle.



SEPPÄLÄN PUISTOTIE



DETALJI 1: AUKION KIVEYKSET JA ISTUTUKSET, 1:100



Näkymä Seppälän puistotien taideaukiolta kirkolle. Taustalla sininen taide- ja uusi liike- ja asuinkerrostalo.

OPASTUS

Työn yhteydessä on tarkasteltu Mänttä-Vilppulan opastusjärjestelmään tarvittavia muutoksia ja täydennyksiä keskustan yleissuunnitelman kannalta. Keskustan yleissuunnitelmassa Kirkkotori on aukiomainen tila, jonka keskiakselille on opastusjärjestelmässä osoitettu Kirkkoaukion karttaopaste. Yleissuunnitelmassa ehdotetaan karttaopaste siirrettäväksi torin toiselle reunalle, pois keskiakselista. Kirkkotorille on myös osoitettu Kauppakadun ja Länsitorinkadun kaakkoiskulmaan sormiopaste, jonka sijainti sopii yhteen yleissuunnitelman kanssa. Itätorinkadun ja Kauppaneuvoksenkadun lounaiskulmaan on osoitettu sormiopaste, joka ehdotetaan siirrettäväksi katuojen koilliskulmaan, koska Kirkkotorin toisella reunalla on jo toinen sormiopaste. Opasteessa oleva linja-autoasemalle ohjaava kilpi tulee muuttaa matkakeskuksen opastuskilveksi matkakeskuksen toteutuessa.

Seppälän puistotien ja Koskelankadun koilliskulmaan osoitettu opasteviitta ehdotetaan siirrettäväksi reunemmaksi, koska kadun kulmauksesta tavoitellaan yleissuunnitelman mukaisesti aukiomaista tilaa. Seppälän puistotien ja Virtasalmentien koilliskulmaan osoitettu opasteviitta ehdotetaan niin ikään siirrettäväksi reunemmaksi, koska yleissuunnitelmassa kirjaston eteen tavoitellaan kirjastoaukiota.

Kauppakadun ja Pohjavärenekadun kulmaan osoitettu linja-autoaseman sormiopaste on nykyisen linja-autoaseman mukainen, mutta yleissuunnitelmassa esitetyn matkakeskuksen toteutuessa opastus täytyy osoittaa uuteen matkakeskukseen.

Yleissuunnitelmassa on osoitettu Valtatien ja Matkakeskuksen yhteyteen banderolliryhmät ja infotauluja. Uuden asuin- ja liikerakennuksen julkisivuun on niin ikään integroitu laaja-alainen mainos- ja infotaulu.

Yleissuunnitelmassa on pohdittu myös taideopastusta suunnitelman moton: "kaupunki taide- näyttelyinä" mukaisesti. Taideopastus tulisi esittää erityismerkinnällä muun opastuksen yhteydessä, esimerkiksi kävelyopaskartan tai arkkitehtuuriopaskartan osana. Taideteoksille esitetään omia kohdeopasteita kunkin teoksen kohdalle, mutta pienempiä kuin esimerkiksi kirkon kohdeopaste opastusjärjestelmässä. Kohdeopasteissa esitettäisiin tietoja taideteoksista. Taidemuseon omia taideopaskarttoja voisi myös täydentää ulkotilojen yhteisillä kohteilla. Taidelaitosten yhteyteen (Honkahovi ja Serlachius-museot) voisi sijoittaa info-/led-näyttötäulut keskustan arkkitehtuuri- ja taidekiertokohteista. Tauluissa on myös mahdollista esittää tietoa vaihtuvista teoksista.

Oikealla ja ylhäällä vasemmalla esimerkki Mänttä-Vilppulan opastusjärjestelmästä ja siihen tarvittavista muutoksista keskustan kehittämissuunnitelman toteutuessa.

Ylhäällä oikealla uuden asuin- ja liikerakennuksen julkisivuun integroitavasta info- ja mainosseinämästä.



Opasteen kuva



KO3 Karttaopaste / Kirkkoaukio

Opasteen kuva

Sijoituspaikka, tarkka sijainti teknisessä liitteessä

1. Opasteen tekstisisältö

A-puoli	B-Puoli
<ul style="list-style-type: none"> KIRKKOAUKIO Serlachius-museo Gösta 2,8 km Tennispaviljonki 1 km Jäähalli 1 km Uimahalli 1 km Honkahovi 0,8 km Kaupungintalo 0,7 km Kauppatori 0,6 km Kirjasto 0,5 km Elokuvateatteri 0,5 km Matkailuinfo 0,3 km Hotelli Alexander 0,1 km 	<ul style="list-style-type: none"> KIRKKOAUKIO Mäntänvuoren ulkoilualue 2,3 km Mäntän Klubi 1,2 km Jäähalli 1 km Uimahalli 1 km Kaupungintalo 0,7 km Kauppatori 0,6 km Kirjasto 0,5 km Elokuvateatteri 0,5 km Taitokeskus Mänttä Hotelli Vanha Mäntä Matkailuinfo 0,3 km Serlachius-museo Gustaf 0,2 km
<ul style="list-style-type: none"> Lista kartalla opastettavista kohteista Kävelyopaskartta kuvana 	<ul style="list-style-type: none"> Lista kartalla opastettavista kohteista Kävelyopaskartta kuvana

2. Sijoituspaikka ja / tai sijoittamisperiaate katu ympäristössä:

Kirkkoaukio

3. Kappalemäärä:

1

4. Opasteen mitat:

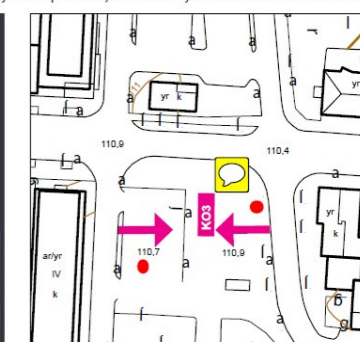
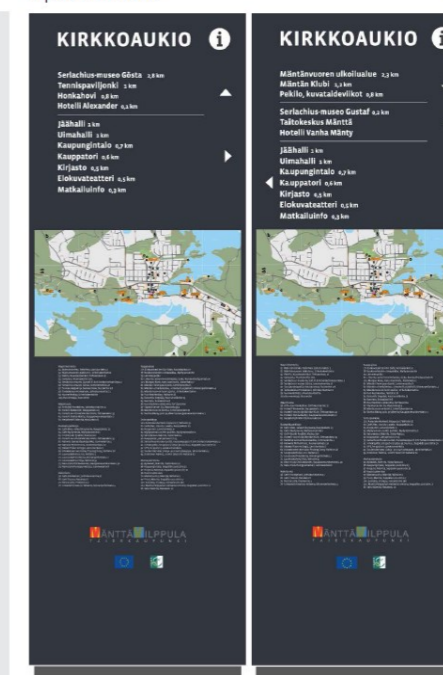
Kts. tekninen liite.

Lisätietoja:

2-puolinen

Kaupungin toimenpidelupa

Lopullinen tarkka sijainti ja tekstisisältö tarkennetaan toteutuksen yhteydessä.



Opasteen havainnekuva





HOITO-OHJEET

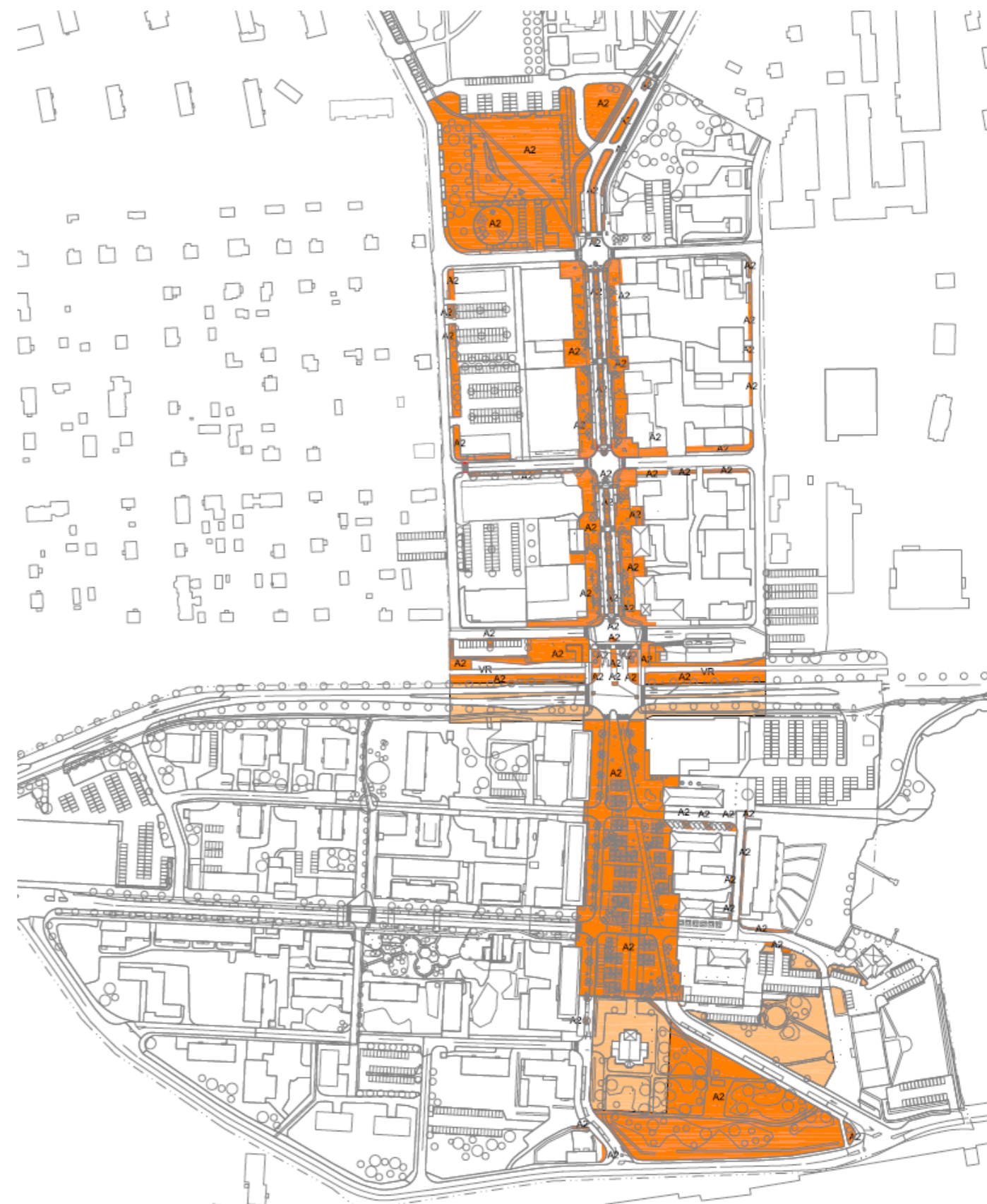
Mäntän keskustan viheralueiden hoitoluokka on A2, käyttöviheralue. Hoitoluokituksen määrittelyssä on käytetty Viherympäristöliitto ry:n tekemää Viheralueiden hoitoluokitus-julkaisua (Viherympäristöliiton julkaisu 36). Viheralueiden rakentajalle ja ylläpitäjälle hoitoluokka määrää alueen rakentamisen tason. Rakentamisen aikana ja muutama vuosi sen jälkeen viheralue tarvitsee intensiivisempää hoitoa. Ylläpidon aikana viheralueet hoidetaan suunnitellun hoitoluokan mukaisesti.

Käyttöviheralueet ovat viihtyisiä, turvallisia ja toimivia käyttöympäristöjä, jotka rakennetaan alueen käytön ja toiminnan ehdoilla. Käyttöviheralueet on tarkoitettu esimerkiksi oleskeluun, leikkiin ja pieni-muotoiseen pelaamiseen. Käyttöviheralueilla on yleensä runsaasti istutettua puu- ja pensaskasvillisuutta sekä nurmialueita. Paikoitellen on korkeatasoisia rakenteita. Viheralueille kohdistuu käytöstä johtuvaa kulutusta. Käyttöviheralueet sijaitsevat keskeisesti rakennetussa ympäristössä.

Keskustan katualueiden kunnossapitoluokka (suositus) on 1. luokka.

Keskusta-alueiden hoitoluokkakartta sekä hoito- ja kunnossapito-ohje liitteinä 4a ja 4b.

- | | |
|---|--|
|  | Hoitoluokka A2 Käyttöviheralue
- Kaupungin hoidettavat viheralueet |
|  | Hoitoluokka A2 Käyttöviheralue
- Tielaitoksen hoidettavat viheralueet
- Serlachius museon hoidettavat viheralueet
- seurakunnan hoidettavat viheralueet |



SUUNNITTELUALUEEN HYDROLOGISET OLOSUHTEET

Suunnittelualueen päävedenjakajana toimii likimain nykyinen Valtatie, jonka eteläpuolella pääosa hulevesistä johtuu Mäntälahteen tai Koskenlampeen. Valtatien pohjoispuolinen valunta päättyy puolestaan pääosin Siimeksenlahteen. Suunnittelualue on pääosin hulevesiviemäroityä.

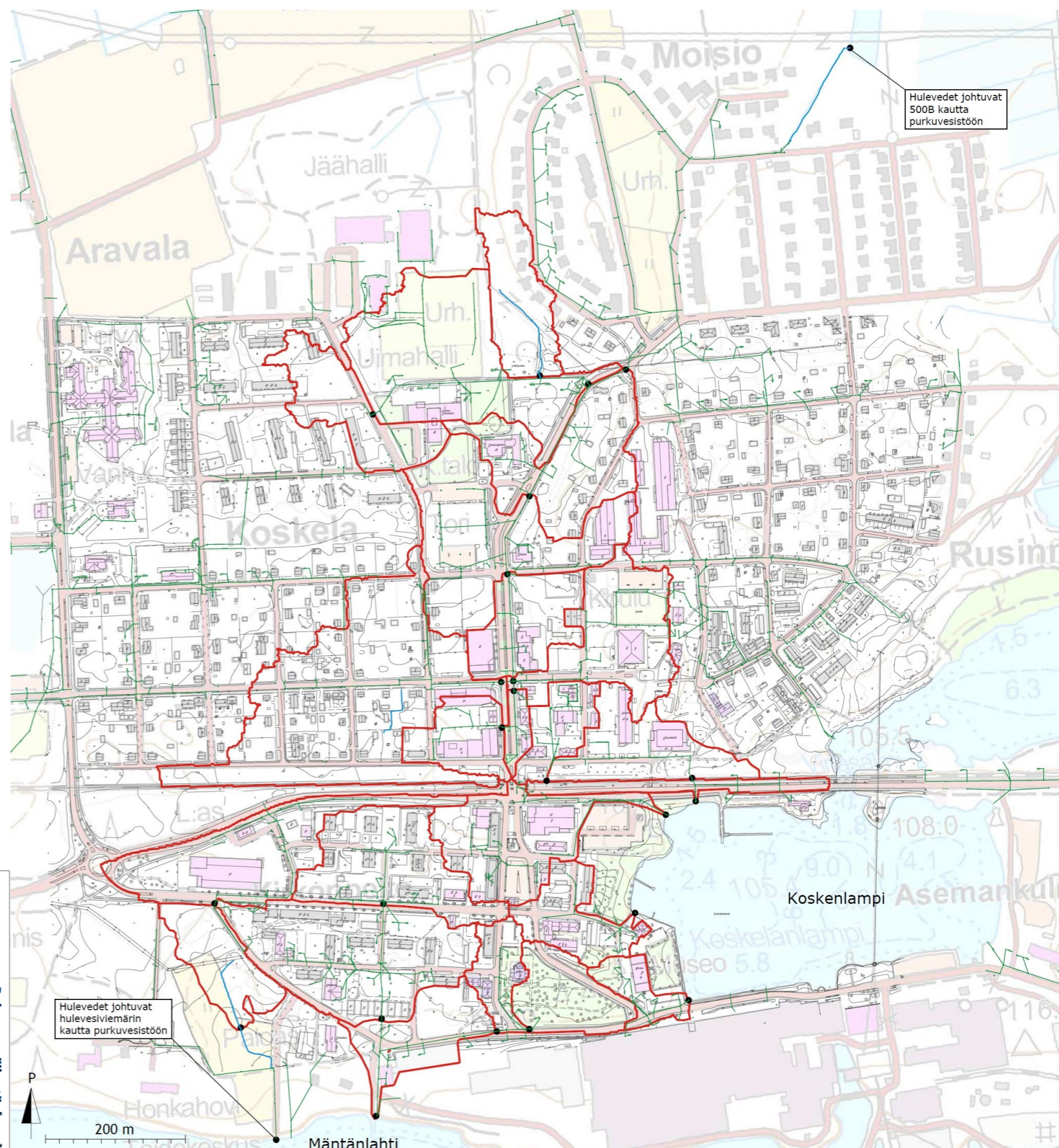
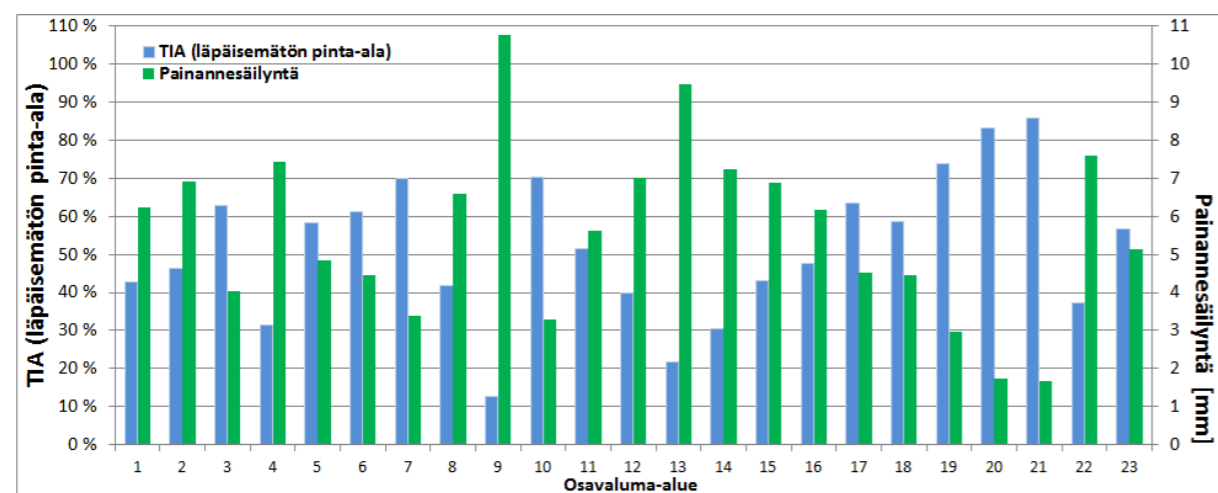
Maankäytöltään eteenkin Valtatien lähiympäristö sisältää paljon vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa. Pohjoisien valuma-alueiden maankäyttö on puolestaan väljempää pientaloasutus- ja puistoalueita, jossa on myös huomattava määrä vettä läpäisevää pintaa.

Suunnittelualueen valuma-alueiden hydrologisia ominaisuuksia arvioitiin kaupunkihydrologiassa yleisesti käytetyllä käsitteellä Total Impervious Area (TIA). Siinä vettä läpäisevienkin pintojen ajatellaan olevan osittain läpäisemättömiä, eli esimerkiksi läpäisevältä nurmipinnalta muodostuu myös jonkin verran välitöntä hulevesivaluntaa. Tämä pätee erityisesti rankkasadetilanteissa, joissa läpäisevät pinnat eivät kykene pidättämään kaikkea satavaa vettä.

Läpäisemättömyyden lisäksi valuma-alueiden hydrologisiin ominaisuuksiin liittyy myös niin sanottu painannesäilyntä, joka kuvaa pintojen painanteisiin varastoituvan veden määrää. Esimerkiksi asfalttipinta pidättää keskimäärin alle 1 mm vettä.

Suunnittelualueen keskimääräinen TIA-arvo on noin 47% ja painannesäilyntän arvo noin 6mm.

Valuma-alueilta muodostuvaa hulevesien määrää on tyypillistä arvioida niin sanotun valumakerroin avulla. Valumakerroin kuvaa yksittäisen sadetapahtuman sademäärästä muodostuvan hulevesivalunnan osuutta. Valumakerroin riippuu aina sadetapahtuman ominaisuuksista, joten arvoa ei voi yleistää.



SUUNNITTELUALUEEN POTENTIAALISET TULVA-ALUEET

Suunnittelualueen valuma-alueet ovat kooltaan kohtalaisen pieniä eikä hulevesiverkoston runkolinjojen päävaluma-alueetkaan ole merkittävän isoja. Valuma-alueiden pienen koon vuoksi merkittävää tulvimista verkostossa ei todennäköisesti tapahdu usein toistuvilla rankkasadetapahtumilla.

Poikkeustilanteissa, joissa hulevesien johtuminen hulevesiverkostoon estyy tai verkoston välityskapasiteetin ylittyy, ohjautuvat hulevesi pintavaluntana maasto alavimpiin alueisiin. Suunnittelualueen merkittävimmät maaston painanteet, jonne pintavalunta voisi kertyä on havainnollistettu alla olevissa kuvissa. Valuma-alueiden pienen koon vuoksi painanteisiin mahdollisesti kertyvä vesimäärä ei todennäköisesti ole todella merkittävän suuri. Lisäksi ilmakuvien perusteella painanteet sijaitsevat

